

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene Inzeratov:Enostolpna petilna vrsta
mali oglasi po Din 1-50 in
Din 2-—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2-50,
veliki po Din 3-— in 4-—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniš
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj

Poština plačana v gotovini

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6 III. Rokopisi
se ne vračajo: neurankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništvu telefon 50, upravništva 328.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**Vkup!**

Kogar ni že preje prepričan razvoj političnega življenja v naši državi, da se morajo katoličani cele Jugoslavije združiti v eno politično fronto, tega bi pač morala poučiti dejstva iz zadnjega časa, da je enotna krščanska ljudska stranka za celo državo najnujnejši postulat časa.

Politično življenje v Jugoslaviji stoji v znamenju državnega absolutizma, ki državo enači z najmočnejšo srbsko stranko, oziroma z enim samim človekom, kakor je svojčas Bismarck pomenil prusko junkersko Nemčijo, ki je po velikem a lažnjivem sijaju doživela svoj polom v svetovni vojni. Ta krščanskemu demokracizmu čuvstvom tako nasprotni absolutizem uničuje samoupravo narodnih, verskih, kulturnih edinic, uvaža socialno reakcijo in monopolizuje zase šolstvo, ki bi moralo biti svobodno torišče vseh pozitivnih kulturnih prizadevanj. Ta absolutizem otopi ljudske množice v suženjski brezbriznosti, ki je, kakor znano, najboljša režijska socialne revolucije, kakor hitro kdo v pripravnem trenutku vrže vanj iskro. Črv korupcije, ki je neobhodna posledica brezkontrolnega vladanja, gloje državno telo, in dočim nazunaj močna roka drži vse skupaj, izpodkopa je naznotraj anarhija stavbo absolutizma.

V takih razmerah je močna, enotna jugoslovanska krščansko-demokracijska stranka edina rešitev družbe. Proti brezmernosti javnega življenja, politiki golega pohlepa in oblastiželjnosti, zveze reakcije z demagogijo (RR), igranju z ljudskimi interesi, je treba postaviti fronto ljudstva, verujočega v moralne sile, ki izvirajo iz njegovega krščanskega svetovnega nazora, ki ga spajajo z vsem krščanskim svetom, s kulturo zapada in krščanskega vzhoda, dokler se ni izkvaril v bizantijskem cesaropizmu, očetu ideologije današnjih vladajočih strank. Ta velika vesoljstvena ideja je duša predvsem narodni kulturi Slovencev in Hrvatov, zamore pa duhovno združiti z nami tudi vse neizkvarjene plasti srbskega kmetkega ljudstva, ki čutijo krščansko in demokracijsko.

Do ustvaritve takega jugoslovanskega centra pa je treba tesno združiti slovenske in hrvatske katoličane. Ob peti obletnici Mahničeve smrti velja v ognju njegovega idealizma zvrziti železno zvezo med nami in katoliškimi Hrvati. Hrvati so se mogli prepričati, kakšna velika goljufija je bila Radičeva seljačka demokracija, ki se je zvezala s Pašičevim državnim absolutizmom za eksploatacijo hrvatskih kmetijskih žuljev. Velik del hrvatskega naroda, ki se je izneveril svoji katoliški prošlosti, se zdaj vrača po hudem razočaranju k virom svoje hrvatske narodne kulture, ki jo Radič preko megle nega človečanstva hoče pretopiti v jugoslovanski centralizem, lažinacionalizem in unitarizem. Ob tem se mora ves hrvatski narod zavedati, kje je njegovo mesto v borbi zoper absolutizem, ki se oddeva zdaj v haljo »radikalno-seljačke« vlade.

Sto in stoletja so narodi, ki niso imeli niti svojega jezika več, s pomočjo svoje krščanske vere, svoje zgodovine, vzdržali borbo zoper absolutizem in reakcijo proti stokrat močnejšemu nasprotniku. Tembolj jo bomo mi, in le zakrknjeni filistrski pesimisti, birokratične švigašvage ter koristolovci ne verujejo v drugega kakor v pest, ki jih davi. Mi pa verujemo v ljudstvo v zmago krščanskega idealizma in prav zato tudi verujemo, da se pod tem geslom zbere vse, kar je še zdravega v tej državi. Ne gre samo za nas, gre za vse narode v tej državi, gre za državo samo, ki ne more uspevati, če jo izkorišča ena sama partija, samovolja par ljudi, koalicija dveh strank, ki ju veže samo goli »interes« v najslabšem pomenu te besede. Vse poštene je treba združiti za delo za državo, in to ni drugače mogoče kakor na temelju demokracije, ki ji je vrhovni zakon morala. To morejo napraviti v prvi vrsti vsi krščansko misleči in čustveni elementi, predvsem mi, ki v katolištvu vidimo ideal prave kulturne res človečanske in socialne ljudovlade. Zato predvsem: vsi katoličani vkup!

POMIRLJIVA RUSKA IZJAVA.

Tokio, 15. dec. (Izv.) Reuter poroča, da je sovjetski poslanik Koch japonskemu ministru za zunanje zadeve izjavil, da Rusija nima v Aziji nobenih napadalnih namenov in da ne ogroža nobenih japonskih interesov.

Spor med radikalnimi in radičevskimi ministri.

STJEPAN RADIĆ OBNOVIL STIKE Z NASTASOM PETROVIĆEM.

Belgrad, 15. dec. (Izv.) Današnja »Politika« je objavila glede polčrpa v vladi tole pojasnilo: »Na včerajšnji vladni seji so se izredno živahno sporekli radikalni in radičevci. V političnih krogih trde, da je prišlo v seji do hudega spopada med Stjepanom Radićem in ministrom Uzunovićem, ker je Radić prišel pred sejo zopet z ultimativnimi zahtevami. V razgovoru radi Brodarskega sindikata so se ostro

sporekli tudi radikalni ministri. Politični krogi menijo, da so razmere v vladi skrajno nezdrave. Radikali hudo zamerijo Stjepanu Radiću, da je obnovil stike z Nastasom Petrovićem. Politični krogi mislijo, da je Stjepan Radić to storil radi tega, ker sluti, da mora priti kmalu do sprememb, in ker hoče imeti na vse strani odprt izhod.

Protesti visokošolcev proti Radičevim nameram.

Subotica, 15. dec. (Izv.) Radi izjave Stjepana Radića na mariborskem shodu, ki se nanaša na subotičko fakulteto, so sklicali akademiki na fakulteti veliko protestno zborovanje, katerega so se udeležili vsi akademiki brez oziroma na politično pripadnost. Akademiki zahtevajo od ministra za prosveto, da prekliče svojo izjavo, sicer bodo pričeli s stavko. Na

druge univerze so se akademiki obrnili s prošnjo, da naj bodo z njimi solidarne.

Zagreb, 15. dec. (Izv.) Služatelji visoke tehniške šole so imeli protestno zborovanje radi vesti, da bi to šolo premestili v Belgrad. Proti tej nakani so slušatelji odločno protestirali.

Borba v radikalnem klubu.

LJUBA JOVANOVIĆ STOPIL IZ REZERVE. — NAPOVEDUJE NEPRIČAKOVANE DOGODKE.

Belgrad, 15. dec. (Izv.) Izjava uglednega starega radikala iz okolice Pašičeve, ki jo je priobčila »Politika«, je povzročila v vseh tukajšnjih krogih veliko začudenje. Poudarjajo, da je postala kriza, ki je bila doslej latentna, ako je izšel članek »Politike« v resnici iz okolice Pašičeve, očitna in da je tako g. Pašić javno nastopil proti vsem onim, ki so ušli delovati preko in mimo njega. Radikalni krogi, ki so poskušali zmanjšati moč N. Pašića, pravijo sedaj, da niso proti Pašiću. Gotovo pa je, da so ti krogi začeli boj, da bi razčistili zadeve v radikalnem klubu, in takih zadev, ki jih je treba razčistiti, je mnogo. Ti krogi nastopajo posebno proti medikriteti v radikalni stranki, to je proti osebam srednje vrednosti, ki so se priplazile v stranko in hočejo izpodrinuti vse osebnosti, ki so kaj vredne. V političnih krogih ugotavljajo, da je g. Ljuba Jovanović stopil iz rezerve. To je imelo za posledico, da je oživel delovanje njegovih prijateljev in pristašev. Ljuba Jovanović sam je dal v sinočnji seji radikal-

nega kluba, v kateri so razpravljali o agrarnem vprašanju v Dalmaciji, jako zanimiva pojasnila. Lj. Jovanović je rekel, da ni nikdar stremel za tem, da bi bil minister. To vedo vsi. To ve tudi Pašić. »Jaz sem bil že večkrat minister, toda nikdar nisem hotel, da postanim minister, ampak sem se udal vedno željam poklicanih faktorjev, tako tudi pokojnega kralja Petra.« Lj. Jovanović se je dotaknil tudi izjave starega radikala v »Politiki« in je rekel: »Vse, kar je pisala »Politika«, samo dokazuje, kako se nekateri trudijo, da s kovarstvom razcepijo radičevsko stranko. Jaz mislim, da je vse to, kar se danes piše, samo veliko kovarstvo nasprotnikov radikalne stranke. Vsi ti vedo, da jaz nisem izrekel v Zagrebu besed, ki mi jih podtikajo, niti na zboru samem, niti pred ali po zboru. Vse so si mislili naši nasprotniki, ki hočejo razbiti našo stranko. Zato se nikar ne čudite, ako boste doživeli stvari, ki jih nihče ne pričakuje.«

Ureditve naših dolgov v Ameriki in novo posojilo.

ODPOSILANSTVO BO VODIL DR. STOJADINOVIC. — TUDI STJEPAN RADIĆ POJDE V AMERIKO.

Belgrad, 15. decembra. (Izv.) V kratkem bo odšel v Washington naše odposlanstvo, ki ima nalog, da uredi naše vojne dolgeve v Ameriki in izposluje dovolitev novega posojila. Odposlanstvo bo vodil fin. minister Stojadinović. Kečaji bodo odšli, še ni natančno določeno. Zdi se pa, da bodo odhod za par dni zavlekli in sicer dotlej, dokler ne pride pred ministrski

svet zakon o izenačenju davkov v vsej državi in dokler ta zakonski načrt ne izide v tisk. Nekateri mislijo, da utegne iti v Ameriko s tem odposlanstvom kot član tudi minister Stjepan Radić, ker pravijo, da bi njegova prisotnost mogla veliko koristiti povoljni rešitvi zadev, radi katerih gre odposlanstvo v Ameriko.

Seja ministrskega sveta.

RAZPRAVA O NEPOSREDNIH DAVKIH. — VLADA JE SKLENILA, DA SE MORA SPREMEMENITI POSLOVNIK ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Belgrad, 15. dec. (Izv.) Na dopoldanski seji ministrskega sveta so razpravljali o mnogih vprašanjih, med drugim o vprašanju neposrednih davkov. O seji je bil izdan komunik, v katerem se pravi, da je sklenil ministrski svet, da se bo s tem vprašanjem pečal na več sejah. Čim bo ministrski svet pretresel ta vprašanja, bo vprašanje neposrednih davkov predloženo narodni skupščini v reševanje, kar se bo zgodilo v najkrajšem času.

Glede na reševanje vprašanja o neposrednih davkih se je zvedelo, da je bil ta četrti načrt izdelan na osnovi tretjega načrta, ki je že tiskan. Za svet bodo vprašana razna društva in strokovnjaki. Čim bo ta zakonski načrt sprejet v ministrskem svetu, bo tiskan, da se bodo mogli zainteresirani krogi o njem izraziti.

Iz tega zakonskega načrta je izostal davek na imovino, ki po poslednjih dvanajstih letih obstoja v pokrajinah. Zakonski načrt je mešanica starega srbskega in vojvodinskega sistema. Ta načrt bo čim prej predložen narodni skupščini.

Nadalje se je v vladi razpravljalo o položaju v zakonodajnem odboru, kjer je spor o tem, kdo ima pravico glasovati, ker so šli nekateri člani zakonodajnega odbora v vlado in tako prenehali biti funkcionarji v zakonodajnem odboru. O vprašanju njih naslednikov so razna mnenja. Nekateri mislijo, da pridejo na njih mesta tisti, ki slede po listi, ki je bila predložena takrat, ko se je volil zakonodajni odbor. Drugi pa trdijo, da pridejo na ta mesta, ki so izpraznjena, njihovi namestniki.

Vlada je sklenila, da se mora spremeniti poslovnik. Po določitvi poslovnika se voli zakonodajni odbor za dobo štirih let in sicer samo enkrat. Vlada večina hoče postaviti plebnum narodne skupščine resolucijo za spremembo poslovnika v tem, da se voli zakonodajni odbor v začetku vsakega zasedanja. Na ta način bo mogoče ustvariti v zakonodajnem odboru tisto razmerje, ki je v skupščini, da ne bo ostalo pri tem, da je v zakonodajnem odboru en Radičev in štirje zajedničarji.

Naročajte „Slovenca“!**Razorožitev.**

Ta krilatica gre po sklenitvi locarnskih pogodb zdaj po celem svetu. Toda vse izgleda, da smo še daleč od trenutka, ko se bodo države, male in velike, osvobodile najtežje móre, ki jih danes tlači. Lloyd George piše o tem vprašanju in pravi, da je največja zapreka razorožitvi Rusija. Danes je Rusija sovražna država, ki se napram drugim civiliziranim državam nahaja v vojnem stanju. Rusija pa je dežela, proti kateri se vojskovati je zelo riskantna stvar. Napoleon ni bil prvi vojskovodja, ki je moral to izkusiti.

Na vso nesrečo pa zavzemajo tudi Zedinjene države Amerike napram zvezi narodov danes prav isto stališče kakor Rusija. Med tem ko evropski državni govore o razorožitvi in so navdahnjeni »locarnskega duha«, je vojni minister Zedinjenih držav podal predsedniku Coolidge-u svoje vsakoletno poročilo, v katerem mu priporoča povišanje števila vojašva, govoreč temne besede o napadih na panamski prekop in na havajske otoke, ter o tem, da treba imeti pripravljeno orožje za milijon brambovcev...

In Evropa? Anglija ima v tem letu stalno armado 144.000 mož, z rezervami, kolonialnimi četami pa več ko 500.000 mož. Vzdrževanje te razmeroma male vojske je stalo letos 44 in pol milijona funtov, uštevši pa še stroške za brodogojne in zrakoplovstvo, znaša to letnih 120 milijonov funtov. Francija vzdržuje kljub svojim finančnim težavam stalno armado 700.000 mož. Nemčija je imela srečo, ker je verzajska pogodba njenemu oboroževanju postavila ozko mejo, toda v ostali Evropi vidimo danes divjo tekmo v oboroževanju: Poljska, Češkoslovaška, Rumunija, Jugoslavija imajo vsaka močno stalno armado in razpolagajo z rezervami, ki v vsaki deželi pressegajo milijon mož.

Rešitev problema razorožitve bo zahteval torej še časa in dela. Vendar že samo dejstvo, da je ta problem postavljen na javno diskuzijo, daje upanja. Kadar govore narodi o vojni, takrat navadno kmalu pride do vojne. Če pa govore o miru, tedaj so mirljubno razpoloženi in bojoviti duh je pregnan iz konferenčnih sob.

Padajoči frank je mnogo storil za pacifizem. Davkoplačevalci so večnih gospodarskih stisk siti. Ker pa sta za pasivni budžet države samo dva izhoda: ali zvišati davke ali pa državne izdatke zmanjšati, in če davkoplačevalci večjih davkov nočejo ali pa ne morejo več plačevati, potem ostane pač samo drugi izhod.

Kar Francijo zadene, ni zanjo drugega izhoda, ko da zmanjša svoje vojaške izdatke. To pa je zopet odvisno od tega, če bo Francija za svojo varnost še nadalje potrebovala armado 700.000 mož. Če jo bo potrebovala, potem — piše Lloyd George — ni bil Lorcarno nič več kot klavirna melodrama, vreden niti vina, prelitega na številnih banketih povodom sklenitve pogodbe. Razorožitev je edini in edini mogoči dokaz, ali je locarnska pogodba postala resničnost ali ni.

Francoski fin. minister odstopil

Pariz, 15. dec. (Izv.) Kabinetni svet je naročil finančnemu ministru, naj vpraša finančni odbor, če je pripravljen odstopiti z vlado. Od odgovora finančnega odbora bodo odvisni nadaljnji sklepi vlade.

Pariz, 15. dec. (Havas.) Fin. odbor zornice je potrdil po zaslišanju ministra Loucheurja sklep, ki ga je storil v svoji včerajšnji seji, in je pozval fin. ministra, da predloži nove predloge glede novih davkov in amortizacijske blagajne. Ta poziv so sicer sklenili soglasno, toda precej članov odbora ni glasovalo. Po seji fin. komisije je sprejel ministrski predsednik Briand načelnika odbora Malffya in poročevalca Lamoureuxa, ki sta mu razložila pomen glasovanja v fin. odboru. Po tem razgovoru z Briandom sta Malffy in Lamoureux izjavila šasnikarjem, da sklep fin. odbora nikakor ni naperjen proti Briandu. Takoj za Malffjem in Lamoureuxem je imel Briand razgovor z Loucheurjem.

Pariz, 15. dec. (Havas.) Fin. minister Loucheur je odstopil.

Za slovensko vseučilišče.

Preteklo nedeljo se je vršil v Narodnem domu v Ljubljani zbor narodno-radikalne organizacije v Ljubljani. Na zboru je govoril minister na r. dr. Dušan Peleš. Zbor je soglasno sprejel resolucijo v korist vseučilišča v Ljubljani. O tem poroča »Narodni Dnevnik«: Z burnim pritrditvijo je bila sprejeta resolucija v korist vseučilišča v Ljubljani. Resolucija ki se pošlje g. Nikoli Pašiću kot predsedniku vlade in stranke, g. Marku Trifkoviću, predsedniku skupščine, g. Ljubi Živkoviću, predsedniku radikalnega kluba in g. Stjepanu Radiću, ministru prosvete, naznanja merodajnim šefiteljem, da bi odločba vlade in skupščine zastran ukinjenja vseučilišča v Ljubljani, odnosno kakve njegove fakultete bolno oujeknila v srcih Slovencev ter izzvala energičen in enoličen protest Slovenije nad izgubo ali okrnjenjem institucije, za katero se je pripravljala, za katero je stremela več ko 100 let pod tujevo vlado.

Lukiničeva afeta pred skupščino.

Belgrad, 15. dec. (Izv.) V današnji seji narodne skupščine so nadaljevali razgovor o aferi bivšega pravosodnega ministra dr. Lukiniča. Po Lukiniču samem, ki je govoril včeraj nad 4 ure, so prišli danes na vrsto tudi drugi govorniki. Iz vrst opozicije so nastopili dr. Zanič, dr. Šumenković in dr. Hodžar. Vsi trije govorniki so zahtevali, da se izroči dr. Lukiniču sodišču. To pa raditega, ker hočejo, da bodi Lukinič brez greha in madeža. Prav raditega je pa potrebno, da gre pred sodišče. Če je bil že obtožen, naj gre tudi pred sodnika. Razgovor je trajal do 13. Potem je bila seja skupščine zaključena. Prihodnja seja bo jutri. Popoldne so zborovali razni klubi, da se odločijo, kako naj glasujejo v Lukiničevi aferi. Svojo sejo je imel tudi zakonodajni odbor.

IZ ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Belgrad, 15. dec. (Izv.) Popoldne je bila seja zakonodajnega odbora, na kateri bi se imelo izvesti konstituiranje. Po dolgem medsebojnem pojasnjevanju so radikalni preprečili glasovanje opozicijskim poslancem. Potem se je izvršilo konstituiranje. Predsednik je Lj. Jovanović.

ZAHTEVA DALMATINSKIH RADIKALOV.

Belgrad, 15. dec. (Izv.) Jutri dopoldne bodo dalmatinski radikalni obiskali ministra Pavla Radića, da izposlušajo od vlade ukinitve čl. 55. dvanajstin, ki se nanaša na ukinitev agrarnih odborov v Dalmaciji. O tem vprašanju so danes razpravljali v radikalnem klubu. Ljuba Jovanović je razložil to zahtevo. Rekel je, da kljub razpoloženju za sporazum ne more odobravati, da radičevski tovariši v koaliciji stavljajo take predloge. Zahteva, da se čimprej predloži zakon o ureditvi agrarnih razmer v Dalmaciji. V slučaju, da na jutrišnjem sestanku med dalmatinskimi radikali in Pavlom Radićem ne bi prišlo do sporazuma, mora klub o tej stvari ponovno razpravljati. Dalmatinski radikalni poslanci vztrajajo na tem, da se čl. 55. ukine. To naj bi napravili s posebnim zakonom, katerega naj bi skupščina sprejela.

Grško-bolgarski spor likvidiran

Belgrad, 15. dec. (Izv.) Zenevski dopisnik belgrajske »Politike« je poslal pismo, v katerem poroča, da je padla odločitev v grško-bolgarskem sporu. Svet Društva narodov je sklenil, da mora grška plačati 20 milijonov za škodo na bolgarskem ozemlju in 10 milijonov levov za moralno škodo. Skupno 30 milijonov levov ali 45.000 angl. funtov. To vsoto je treba plačati v dveh mesecih. Zveza narodov ni pristala na odškodninsko zahtevo grške vlade.

»Križ na gori«.

Glasilo katoliškega slovenskega dijaštva.

L. II., št. 1.

Vsak, ki ga bo videl v novem oblačilu pred seboj, bo presenečen. Takih platnic, kakor jih je narisal Križu na gori za drugi letnik arhitekt iz Plečnikove šole, ni imela in nima ne samo nobena slovenska revija, ampak tudi malokatera svetovna. Take preproste lepote, kakor je ta križ na gori, ki iz nje teko tri struje življenja, se oko kar ne more nagledati. Umetnik je v ti podobi povedal več o našem mladem katoliškem pokretu nego moremo mi z vsemi svojimi članki in pesmimi. Ovitku primerna pa je topot tudi vsa tiskarska oprema, okusne nove črke, vse v enem stilu in tako stopa Križ na gori ob razdobju 1925-26 pred svoje naročnike v taki blagorodni obliki, da pušča za seboj vse druge.

Vsebinska? Osredje je zame Francè Vodnikova himna (ali kako bi jo imenoval) »Borilec z Bogom«. To je iz srea privrelo, mogočno in nežno, to je Fra Jacopone, kakor bi pel v dvanajstem stoletju, preprosto in pretresljivo, iz resnične boli in zmagovitega bogohrepenja rojeno, daleč od narejenega nabožnega čustvarjenja; tako res krščanska duša k Bogu kliče, se k njemu muči, tako neskončno daleč od Njega in obenem tako neskončno blizu, da je skoro eno:

Grški zunanji minister Rendis je izjavil »Politikinemu« dopisniku sledeče: »Odločba je padla in spor je končan. Svet Društva narodov je delal z najboljšo voljo. Nisem aktiven minister, da bi imel več prostosti v stiku s časniki. Grške vlade nočem kritizirati.« Izjavlja, da so se grški delegati z odločbo Društva narodov preneli, ker ta odločba še ni končnoveljavna. Grška se namreč ni odrekla pravici obrniti se na haško mirovno sodišče.

Bolgarski zun. minister Kalfov je mnenja, da je spor navaden incident, ne pa vojska, kakor bi radi nekateri ta spor označili. »Jaz sem na stališču, da na Balkanu ne bo prej miru, dokler ne bo sklenjen pakt. Sicer pa ne vidim, kaj bi imela Jugoslavija proti temu. Kar se tiče solunskega vprašanja, ne maram ničesar izjaviti, ker se ne mislim vmešavati v kompetence svoje vlade.«

Sestanek male antante v Dubrovniku.

Belgrad, 15. dec. (Izv.) Sestanek zunanjih ministrov male antante je sklican za dne 15. januarja v Dubrovniku. Radi izjemnih okolnosti je bilo potrebno sklicati sestanek zunanjih ministrov izven vladnega središča. Konferenca bo trajala od 15. do 18. januarja. Program še ni določen. Vladni krogi zatrjujejo, da vesti, ki so se raznesle o problemih, o katerih bi se na tej konferenci razpravljalo, niso resnične.

Mosulsko vprašanje rešeno v prid Anglije.

Zeneva, 15. dec. (Izv.) Društvo narodov je rešilo spor zaradi Mosula v korist Anglije. Zeneva, 15. dec. (Švicarska brzogaj. agentura.) Svet Društva narodov je danes vzel na znanje izjavo angleške vlade, s katero se leta zavezuje, da prevzema mandat čez Irak za nadaljnjih 25 let. Nato je svet končno določil meje med Irakom in Turčijo in je prisodil mosulsko ozemlje Iraku. Ta svoj sklep bo proglasil svet jutri v javni seji.

Amerika in sovjetska Rusija.

Newyork, 15. dec. (Izv.) Zanimanje za sovjetsko Rusijo v Ameriki vedno bolj raste. Za priznanje sovjetske Rusije ne dela samo senator Borah, ampak se za priznanje zavzemajo tudi jako vplivni ameriški gospodarski krogi. Za priznanje se je izrekla trgovska in obrtna zbornica v Newyorku, pred nekaj dnevi pa zastopniki žitne in bombažne trgovine. Senator Borah je izjavil, da se bo dalo tudi vprašanje dolgov in zaplembe ameriškega premoženja v Rusiji ugodno rešiti. Dalje je rekel Borah, da priznanje sovjetske Rusije ne bo prineslo Ameriki le gospodarske koristi, ampak je tudi eden glavnih pogojev za razorožitev, ker brez Rusije ni mogoče misliti na trajen mir.

BRIAND IN CIGERIN.

Pariz, 15. dec. (Izv.) Briand je danes nadaljeval svoja posvetovanja s Cigerinom.

TUDI BELGIJA BO PRIZNALA SOVJETSKO RUSIJO.

Pariz 15. dec. (Izv.) »Tempe« poroča iz Bruslja, da se je vršila 13. t. m. velika konferenca ministrov in najvplivnejših belgijskih gospodarskih krogov, na kateri so razpravljali o možnostih priznanja sovjetske Rusije od strani Belgije. Razpoloženje je bilo za priznanje ugodno. Tekom dveh tednov bodo določili pogoje za priznanje. Če Rusija pogoje sprejme, bo Belgija sklenila z Rusijo takoj tudi trgovsko pogodbo.

ZANTEVE ČESKIH KOMUNISTOV.

Praga, 14. dec. (Izv.) Poslanci in senatorji komunistične stranke so na današnji seji sklenili, da ustanove enoten klub. Za

predsednika so izvolili posl. Šmerala. Sklenili so tudi, da se bodo potegovali za podpredsedniško mesto v poslanski zbornici in v senatu. Kot najvažnejša vprašanja svojega parlamentarnega delovanja so označili: problem nameštencev, zadevo posl. Taussiga, stremljenje, da se spuste na svobodo politični ujetniki, priznanje sovjetske vlade de iure in nacionalizacijo rudnikov.

LOCARNSKA POGODBA IN DRUŠTVO NARODOV.

Zeneva, 15. dec. (Izv.) Včeraj dopoldne je angleški minister zunanjih zadev Austen Chamberlain izročil predsedniku Društva narodov v Locarnu sklenjene in v Londonu podpisane pogodbe. Izročitev se je izvršila na slovesen način v navzočnosti večine podpisnikov pogodb.

DUHOVNIKI IN FASIZEM.

Rim, 15. dec. (Izv.) Vodstvo fašistovske stranke je prepovedalo svojim organizacijam siliti duhovnike ali pa menihe v fašistovsko stranko.

FASISTOVSKI TEROR.

Rim, 15. dec. (Izv.) Zaradi nekega govora Mussolinija, kjer se je izrazil proti obstoju društva vseučiliških in srednješolskih profesorjev, so profesorji sklenili prostovoljen razpust svojih društev.

SLOVAŠKI FASISTI.

Praga, 15. dec. (Izv.) Po fašistovskem vzoru so ustanovili Slovaki svojo slovaško narodno obrano, ki je naperjena proti Čehom na Slovaškem. Člani slovaške narodne obrane hodijo okrog trgovcev v Bratislavi in jih nagovarjajo, da izpremene češke napise na trgovinah v slovaške. V nedeljo pa so razbili nekaj čeških napisov na trgovinah, kjer jih lastniki niso zamenjali s slovaškimi.

ŠPANSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK MAURO UMRL.

Madrid, 15. dec. (Izv.) Vodja španske konservativne stranke in večkratni ministrski predsednik Antonio Mauro je 13. t. m. umrl. Rojen je bil 7. maja 1852. V liberalnih krogih je uvažal malo naklonjenosti, ker je bil kaznovan za časa njegove vlade znani vodja španskih svobodomislicev Ferrer s smrtjo. Med vojno si je posebno prizadeval, da ostane Španija nevtralna.

STRAŠNO POMANJKANJE V BERLINU.

Berlin, 15. dec. (Izv.) Zaradi pomanjkanja je izvršilo v Berlinu na en dan 10 oseb samomor. Pet oseb je umrlo, pet pa so jih prepeljali v razne bolnišnice, kjer se bore s smrtjo. Samomorji so posledica ogromne brezposelnosti in popolnega zastoja v gospodarstvu. Število brezposelnih je tekom zadnjega tedna naraslo v Berlinu na 120.000 oseb.

BOJI V SIRIJI.

London, 15. dec. (Izv.) Francozi so pričeli energično akcijo v okolici Damaska, da uduše upor Druzov. Namesto Damaska so proglasili za glavno mesto Sirije Aleppo. Francozi obkoljujejo Damask v treh oddelkih.

Pariz, 15. dec. (Izv.) Agence Havas poroča iz Beirut, da so Druzi pri Damasku napadli francoski oddelek. V boju je padlo 50 Druzov.

ROMAIN ROLLAND NEVARNO OBOLEL.

Berlin, 15. dec. (Izv.) Slavni francoski pesnik Romain Rolland je na svojem posestvu ob ženevskem jezeru nevarno obolel.

ŠTRAJK VOZNIKOV V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 14. dec. (Izv.) Danes je stopilo v štrajk 3000 voznikov radi nesoglasja pri plačah. Radi štrajka zelo trpi dovoz premoega in drv.

SMRT BOKSARJA NA CESTI.

Newyork, 15. dec. (Izv.) Boksar Battling Siks je bil na cesti napaden. Napadalec so streljali nanj iz samokresov in ga zabodli z bodalom. Bil je na mestu mrtev.

Beleške.

Škandal, ki so ga merodajni krogi v Belgradu zagrešili s tem, da ni bilo sprejeto odposlanstvo jugoslovanskega katoliškega episkopata, brani »Jutro«, seveda na indirektn način, hoteč dokazati, da nima nadškof dr. Bauer prav, ampak prizadeti belgrajski krogi, ki trdijo, da so škofje bili sprejeti. Obenem udriha samostojno-demokratsko glasilo po »Slovenec«, češ da laže. Mi mirno trdimo, da v Jugoslaviji najmanj 99 odstotkov vseh ljudi več verjame zagrebškemu nadškofu dr. Bauerju nego »Jutrovima« prijateljem v Belgradu. Nadškof zagrebški pa je s svojim podpisom javno izjavil, da odposlanstvo katoliškega episkopata ni bilo sprejeto na dvoru, da se je vpisalo v knjigo za avdijence. Nadalje, da Trifunović odposlanstva vdrugič ni sprejel, da je bilo dogovorjeno, in da niti ni smatral za vredno povedati razlog. Trebja da je odposlanstvo kot tako tudi na odgovor od ministrskega predsednika, pri katerem je bila zaprosena avdijenca, zastoj čakalo. Četrtrič, da škofovi tudi ni hotel sprejeti minister za notranje zadeve. Petič, da episkopat ni imel za to možnosti predložiti svoja gravamina. In če reče nadškof dr. Bauer, ki je predsednik ožega odbora jugoslovanskega katoliškega episkopata, poten, drž, ne drži pa, kar pravijo prizadeti v Belgradu, ki se sedaj svedoča izgovarjajo, ko vidijo, kako svet sodi o njihovih čudnih metodah. So pač različne manire na svetu in mi ne moremo pomagati, če so v naši državi ljudje, ki ne vidijo škandala v tako debelem pomanjkanju takta, kurtoazije in uvaževanja najvišjih predstavnikov katoliške cerkve v Jugoslaviji od strani režima.

Radić, Kranjci in Italijani. »Večernja pošta« poroča: dr. Ante Korošec je stopil v zvezo z vsemi političnimi strankami, ki bi mu mogle pomagati v boju proti Radićevi agitaciji v Sloveniji. Korošec bo v agitaciji izabil vse nedavne izjave g. Radića. Ko so v klubu HSS opozorili na to g. St. Radića, je ta rekel: Kaj se hoče? Kranjci sovražijo Italijo. Tisto, kar sem v Ljubljani rekel, je bilo popularno. To bo koristilo politiki sporazuma. Ali mislite, da v Rimu ne bodo razumeli, zakaj sem moral v Ljubljani tako govoriti? — Očitvidno je tu g. Radić nas Kranjce podcenjeval, Italijane pa precejneval; imel je nas Kranjce za preveč neumne, Italijane pa za preveč pametne. A se je zmotil na obe strani: Kranjci niso šli na njegov lim, Italijani pa so šli. Kranjci so se smejali, Italijani pa jezili — kakor je to pokazala Mussolinijeva ostra nota.

O dr. Kreku si je upal znani g. Pr. v »Kmetnem listu« zapisati sledeče, kar bi bilo škoda, če ostane pod malim mešičkom tega lističa: »Prvi pogumni in vztrajni zagovornik ljudske in narodne politike med Slovenci je bil na tej strani dr. Krek. Toda niti on ni bil svoboden in (podčrtal gospod Pr.) njegov socializem za kmete in delavce se je idejno rodil v znanih treh »socialnih okrožnicah« Leva XIII. in torej ni »izviril iz pravega studenca« našega slovenskega kmeta in delavca, katerima ga je skušal samo prilagoditi. Duhovno je bil torej tudi dr. Krek nesvoboden... To smo zaznamovali za takrat, ko bo kakoli priliki ta gospod spet pobožno zavil oči o spoštovanju do Cerkve.

Sermeninski gozdovi.

V članku »Zanimiva seja radikalnega kluba« z dne 13. 5. t. l., št. 106 se je očitlo g. dr. G. Zerjavu, nar. poslancu v Ljubljani, da je na intervencijo političnih prijateljev prisodil Sermeninske gozdove nekemu begu. Tekom sodne pravde smo se prepirali, da je tak ožitek neutemeljen in da se g. dr. G. Zerjavu ne more očitati nobeno nekorektno postopanje, radi česar mu dajemo lojalno zaodčenje. — Uredništvo.

Moj Bog,
Ti tam si, tukej jaz,
čeprav se umika prostor in izginja čas,
ko Ti se v mojih, jaz v objemu Tvojih
najdem rok.
Jaz človek sem, a Ti si Bog —
po svoji podobi si obraz mi naredil.
Tajni sva, neodgoneljivi zagonetki dve:
drug drugemu sva muka lahko,
drug drugemu sva radost lahko.
Če truden Tvojim mejam se približam,
vzameš dobrotno me v nebo,
če ubežim, z ognjem ljubezni me preganjaš,
da me srčne rane žgo,
ojoj, moj Bog!

Drugo, kar je čisto iz duše pisano, so »Razgovori«, ki bi jih bil jaz djal na prvo mesto, a ne na zadnje. Kajli ob živi osebi nemškega »Križarja« so tu v naše življenje zarisane globoke smernice: socialnost ne kot sistem in učnost, ampak kot socialno delo, dejansko sožitje dijaka z delavcem; podiranje vseh meja, ki ločujejo narode, uprav mahničevsko-revolucionarno naglašanje katolištva, univerzalnosti nasproti ločujočemu nacionalističnemu poganstvu; religioznost kot dosledna, brezkompromisarska praksa življenja; asketizem, ki se z veseljem odreče ugodnostim življenja, pa ne zato, da ga umrtviči, ampak obvlada in pobožanstvi; intenzivna gojitev osebnosti, pa obenem smisel za občestvo, ki bodi communio sanctorum.

— Po »Slični« in »V novo leto« nam povedo, nekoliko docirajoč, isto: »Katoliško versko življenje je bistveno vezano po cerkvi, toda bistvena cerkvena skupnost vedno in povsod vzbuja življenje posamezne duše. In to življenje je najbolj bogato prav tam, kjer gre za najnotranjše, za najgloblje, za neposredni. Živi odnos duše do Boga. To individualno življenje je prvo in središče vsega. Pod tem vidikom si pa urejamo in usmerjamo vse druge življenjske odnose.« In ti Sličenc, si prav povedal, da »čutimo v sebi globlji, svobodnejši etos, ki bi nas napravil drzneje otroke božje, a nadaljujemo moralno (purgarsko), ki smo jo na dnu zavrgli.« In: »Nosimo v sebi slutnje o sreči, ki bo na nove temelje postavila red stvari, ki bo skladen z našim bistvom, a naša dejanja v ljubezni, v družbi, v politiki, v cerkvi — gredo mimo nas.« Niso mi, mi pa hočemo resničnost, skladnost, hočemo živeti iz enega samega središča! Iz Boga, iz cerkve, iz vere, ki nam ne bodi en del življenja, točka na programu, ampak vse naše bistvo. Tako so mislili kristjani v času katalomba, tako tudi močni, optimistični, za kraljestvo božje na zemlji boreči se srednjeveški človek. In da je Slična bila samo pričakovanje, ki je le neskončno malo tega uresničila, kar smo slutili in hoteli, v tem se vsi s teboj vjemamo. Ampak vedi, prihodnja Slična bo večja, kajli do takrat bomo napravili velik korak na svoji sluteni poti!

Ljubko popisuje B. M. R. dneve na Svetem Primožu in prav blizu ljudskemu umevanju; marijansko je to razpoloženje in dokaz, kako mladi žive ali vsaj srčno hrepene živeti ob nogah Jezusa in Jožefu in Mariji... Mi starejši pa smo veseli te mladine, ki nas bo obnovila in vse naše življenje, ki je predznanilka velike katoliške bodočnosti, ko koplje grob vekom nacionalizma, liberalnega meščanstva, materializma. Mi smo s teboj, a »Križ na gori« mora postati revija vsakemu krščanskemu inteligentu!

tgl.

Društvo za raziskavanje jam.

Pretečeni četrtek je predaval na naši univerzi v znanstvenem svetu znani profesor dr. Hadži o živalstvu naših jam. Zanimanje za to predavanje je bilo veliko, pa tudi opravičeno. Pred nami je oživel podzemski kraški svet od najsevernejše do najjužnejše točke naše države in predstavili so se nam reprezentanti vseh živalskih družin v svojih tipičnih podzemski temperaturi, vlagi in temi prilagojenih oblikah. Zvedeli smo, da so bile živali na slovenski zemlji ležečih jam prve, ki so bile znanstveno opisane in obrnile nase pozornost kulturnih držav in čuli smo, da krije kraški svet mnogo mnogo bioloških skrivnosti, od katerih je vsaka zase vredna, da se ji

Dnevne novice.

Prihod kraljeve dvojice v Zagreb. Kralj Aleksander in kraljica Marija bosta prebivala po dosedanjih vestih približno dva tedna v Zagrebu. Najbrž bo kraljeva dvojica za božične praznike v Zagrebu. Kralj in kraljica bosta prisostvovala razven gledališki predstavi »Zlatarjevo zlato«, tudi drugim prireditvam, zlasti pa hrvatskim narodnim božičnim običajem, kjer bodo sodelovali razni pevski in tamburaški zbori. Konečno bo obiskala kraljeva dvojica tudi bližnjo zagrebško okolico.

Zelezniška nesreča v Lescan. Dne 15. t. m. zjutraj okoli pol 8 je brzovlak, ki vozi z Jesenic proti Ljubljani na postaji Lesce zavozil v že na postaji stoječi tovorni vlak. Stroj brzovlaka se je zabil v zadnji voz tovornega vlaka. Poškodovan je več voz tovornega vlaka. Nesrečo je menda zakrivil kretnik, ker je pustil odprto kretnico na tir, na katerem je že od pol sedmih stal tovorni vlak. Le prisotnosti duha strojevodje se je zahvaliti, da ni bilo človeških žrtev, ker je kolkor je bilo v njegovi moči, zmanjšal hitrost brzovlaka. Potniki so se prestrašili in nekoliko pretresli. večje nesreče hvala Bogu ni bilo. Brzovlak je po mali zamudi odpeljal stroj tovornega vlaka. — Ta železniška nesreča je v dobrem tednu že druga v Sloveniji. V sredo, 9. t. m. ob šestih zjutraj je trčila lokomotiva, prihajajoča iz Ljubljane, v prazen tovorni vlak, ki je vozil z Laz, pred železniškim mostom v Zalcu. Obe lokomotivi sta bili močno poškodovani in štirje vozovi so se razbili. Promet z osebnimi vlaki se je vršil dopoldne s prestopanjem. Železniški tir so osnažili in popravili še tekom dopoldneva.

Ponesrečeno vojaško morskot letalo. Trije mornarji mrtvi. V petek zjutraj je padlo v Kotoru vsled motornega defekta v morje vojaško morskot letalo, na katerem so se nahajali trije mornarji. Dvojica od teh in sicer podčastniška pilot Franjo Gvardijan in Joško Zupančič sta bila takoj mrtva, tretji, četovodja Julij Petrič, je umrl vsled zadobitih ran drugi dan.

Hud mrz. V ribniški dolini smo imeli pretekli dni hud mrz. Dne 5. t. m. je kazal toplomer 19 pod ničlo. Stopnjevalo se je naslednji dan na 20 pod ničlo. Najhuje se je bilo 8. t. m., ko je kazal toplomer 22 pod ničlo. Tekoča Bistrica je zamrznila tako da je bil 14 do 16 cm debel led. Stari ljudje še ne pomnijo takega mrza. V nedeljo pa je bilo lepo in prijetno. V ponedeljek je začelo zopet po malem snežiti. Vozniki se veselijo takega vremena, ker je izborna sanina ter se kosajo med seboj, kdo bo naložil več lesa.

Vabilo na izredni obč. zbor mlekarškega društva za Ljubljansko okolico bo v nedeljo dne 20. t. m. ob 9 dopoldne pri Mraku, Rimska cesta. Dnevni red: I. Povišanje cen mleku od Din 3 na 3.50 za liter. II. Slučajnosti. Vabijo se vsi mlečni producenti, da se tega zborovanja zanesljivo udeležijo. Odbor.

Čitajte slepi! Podpisano društvo pozivlja vse svoje redne člane, to je slepe, da nemudoma po dopisnici javijo svoje bivališče, da jim pošljemo podporo in sicer najkasneje do 18. t. m. — Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Smrtina kosa. 13. t. m. je umrla vdova ga. Franciška Kušljan, mati g. Ant. Kušljana, posestnika in gostilničarja v Kandiji št. 5, stara 74 let. Pogreb je bil v torek. Rajnica je bila blaga žena in vrla gospodinja.

Nujno prosimo. Koledar Kmet. Zveze je popolnoma pošel. Če ga ima še kak somišljenik, ki ga je prejel v razprodajo, kaj nepradane, naj ga nam takoj vrne. Kasneje ne bi imelo za nas nikakega pomena več. Poštnino za vrnitev si more vsak vračunati. Prosimo prav lepo, opozorite na to tudi druge. — Obenem prosimo, da nam za razpredane izvide denar čimprej nakazete. Tajništvo SKZ

Aeroplan padel vsled goste megle na tla. Nek francoski aeroplan, ki se je vračal iz Novega sada v Pariz, je hotel pretekle nedeljo pristati na zagrebškem aerodromu. Ker je pa bila gosta megle, je aeroplan udaril s enim krilom ob bližnje drevo in se je pri tem precej poškodoval. Pilota sta ostala nepoškodovana.

Pri igranju ustrelen inženjer. V Kučkovskem rudniku kraj Skoplja je pred nekaj dnevi ustrelil uradnik imenovanega rudnika Mane Divkovič rudarskega inženjerja Nikolo Svederskija. Kvartala sta za visoke svote ter se pri tem igranju močno razburila. Inženjer Svederski je bil Divkovič v prepripi grdo razžalil, radi česar ga je slednji ustrelil s puško, ki je visela na steni.

Berlinska kraljica mode — Jugoslovanka. V največji berlinski dvorani, v sportni palači, so v soboto volili kraljico mode. Navzočih je bilo nad 4000 oseb. Pred razsodiščem je stalo okoli 10 deklic, uslužbenk velikih modnih trgovin. Posel teh deklic je, da oblačijo razne obleke, da kupovalke lahko presodijo, kako se obleka, ki jo hočejo kupiti, tudi nosi. Deklice niso prišle pred razsodišče v plesni h, ampak v običajnih sprehodnih oblekah. Za kraljico mode je razsodišče proglasilo 19 letno vitko Sonjo Jovanovič, rodom iz Zemuna. Njen oče je bil dvorni lekarnar v Petrogradu, ki je pred revolucijo umrl. S svojo materjo je prišla Sonja pred tremi leti v Berlin, kjer je takoj dobila mesto kot »mannequin« pri neki veliki berlinski modni tvrdki.

Za 54 dinarjev prodani deček. Redko se sliši v današnjih časih, da bi se prodajali ljudje. Vendar so te dni prodali na javni dražbi občinski očetje vasice Petrijanec, ki leži v bližini Varaždana, 10 letnega dečka, katerega je morala občina vzdrževati. Fantič je bil prodan najvišjemu ponudniku za 54 dinarjev.

Povožen zagrebški tapetnik. V ponedeljek zjutraj je povozil vlak ravno na križišču slovenske in zagorske proge v Zaprešiču tapetnika C. Belaka iz Zagreba. Imenovani je šel zadnji nedeljo v Nove Dvore kraj Zaprešiča iztrjevati denar od dolžnikov. Nato se je vrnil v Zaprešič, odkoder se je napotil iz neke gostilne trezen kar čez železniški tir proti kolo-dvoru. Drugo jutro so našli vsega razmesarjenega na imenovanem križišču. Ker so bili žena in otroci v skrbeh za očetom, so poslali svojega pomočnika v Nove Dvore za očetom. Vrnil se je v Zaprešič, kjer je po vpraševanju zaznal za nesrečni slučaj. V ponesrečcu je spoznal svojega kruhodajalca.

Spopadi med Hanaovci in Orjunaši v Dalmaciji. V nedeljo, 13. t. m. so se spopadli v Dubrovniku ob prslavi tisočletnice Orjunaši in Hanaovci. Pred mestno posvetovalnico, na kateri bi se morala odkriti spominska plošča, se je zbralo več Orjunašev, ki so demonstrirali. Policija je vse demonstrante hitro razpohala. Za tem so se spopadli in je morala zopet policija poseči vmes. Zelo kritičen je bil spopad pred Hrvatsko delavsko zadrugo. Konečno je policija vzpostavila red.

Orečnik — ropar. Delavec Peter Brožičevič iz Ribnika pri Gospiču je imel srečo, da je postal orožnik. Leta 1920. je nastel v službi na neko razbojniško družbo. Namesto, da bi vse aretirali, se je z njimi pogodil za 1000 kron ter jih izpustil. Vsled tega je bil obsojen na tri leta težke ječe. Že je bil na tem, da bo dokončno svoje zasluženo kazni, ko se mu je posrečilo nekaj dni pred izpustom iz ječe, da je ušel iz težkih okovov čez zid na prosto. Vesele se prostosti in svobode je že prve dni ogoljufal in nasilno oškodoval nekatere kmete, vsled česar je ponovno prišel v roke pravice. Toda tudi topot se mu je še zasmejala sreča. Okno ječe je bilo tako slabo zamreženo in vsled hude zime 15 stopinj C tako slabo za-

straženo, da je ušel s pomočjo razrezanih rjuh na tla in v svobodo. Toda smola je smola. Na Udbini so ga zopet ujeli. Sedaj se mu sreča zlate prostosti menda ne bo več nudila.

Cipke, čipkarski sukanec, papirce, kletelne in vse druge čipkarske potrebšline kupite najceneje pri Osrednji čipkarski drugi v Ljubljani, Pod Trančo.

Lov obične Cerklje ob Krki se bo oddal v zakup na javni dražbi za dobo 5 let, t. j. za čas od 1. januarja 1926 do 31. decembra 1930 in sicer dne 29. decembra 1925 ob 9 pri okr. glavarju v Krškem. Dražbeni pogoji se lahko vpogledajo do dneva dražbe med uradnimi urami pri okrajnem glavarju v Krškem.

Če kupite pri TEKSTILBAZARJU, Ljubljana Krekov trg 10 I. nadstropje blago v ostankih se oblečete najceneje.

Opozorjam na današnji inserat glede okasionele prodaje briljantnih in bisernih nakitov! Jos. Eberle, Ljubljana, Mestni trg 17.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Kozina Ko Tržič razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno. dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljšje kvalitete, prodaja se pa samo v lastni podružnici Ljubljana, na Bregu 20.

V nedeljo dne 20. t. m. se vrši žrebanje loterije Jugoslovanske Matice. Dobitki obsegajo dve motorni kolesi in 25 navadnih moških in ženskih koles iz znamenite francoske tvornice »Peugeot«. Srečke po 10 Din so naprodaj po vseh ljubljanskih trafikah, v Tiskovni zadruzi, in sicer samo še do 18. t. m.; v pisarni Jugoslovanske Matice, Selenburgova ulica 7-11. tudi še do 19. t. m. Kdor jih še nima, naj si jih pravočasno nabavi.

Iz Ljubljane.

Rojstni dan kralja. V četrtek, dne 17. dec. se obhaja rojstni dan kralja Aleksandra I. kot državni praznik. V ta namen se vrši tega dne ob 10 svečano opravilo v tukajšnji stolnici Sv. Nikolaja. V pravoslavni kapeli je slovesna služba božja ob 9, v evangelski cerkvi pa ob 10. Vsi državni uradi in oblastva naj razobesijo na svojih poslopih državne zastave. V šolah se ta dan ne vrši pouk. V državnih uradih kakor tudi v trgovinah in obratih naj delo počiva. Po svečani službi božji v stolnici Sv. Nikolaja bo veliki župan ljubljanske oblasti sprejemal v vladni palači na Bleiweisovi cesti čestitke Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru I. in sicer od pol 12 dalje.

Mestni magistrat okraši na rojstni dan kralja Aleksandra to je v četrtek, dne 17. t. m. svoja poslopja z zastavami ter vabi meščanstvo, da stori enako.

Gremij trgovcev v Ljubljani pozivlja svoje člane, da v četrtek dne 17. t. m. v znak prazne rojstnega dne kralja Aleksandra, zaprejo trgovine v času službe božje t. j. od 10 do 11 dopoldne. Načelstvo.

Milorad Rajčević, srbski novinar, je večeraj obiskal naše uredništvo in nam izročil knjigo svojih spominov »Iz žarke Afrike«, ki je izšla leta 1925. v Zemunu. Gosp. Rajčević, dopisnik »Balkana«, pravi kozmopolit, je trikrat obhodil malodane ves svet in sicer leta 1910, 1913, in 1922, vrnivši se v svojo domovino 1924. Na tem zadnjem potovanju je obhodil iz Egipta preko Sudana večidel centralne Afrike, južno Afriko, francoski Kongo ter severnoafriške kolonije. V svoji knjigi, ki je zlasti etnografsko zelo zanimiva, opisuje interesantno bit in življenje neštevilnih zamorskih plemen in prinaša originalne fotografije. Vsega skupaj je Rajčević potoval 14 let in je razen Afrike prepotoval Indijo, Japonsko, Kitajsko in obe Ameriki; seveda tudi celo Evropo. Kaj interesantna sta dva spominska albuma, v katerih najdeš podpise vseh mogočih veljakov: papeževga državnega tajnika Gasparija, Mussolinija, našega kralja, carigradskega patriarha, angleških guvernerjev, zamorskih sultanov, misijonarjev itd. itd. Go-

Zdravje in sreča

Mamica in otročiček, vsa čista dehtita žarita svežosti, okusna oskrbovana. Veselo zdravje se smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitev s »Kalodontom« je najsigurnejša pot, da obvarujete lepoto in zdravje Vaših zob.

spodu kolegi čestitamo, da je videl in pro- učil toliko sveta ter mu želimo novih uspehov, ako bi se zopet napotil širom sveta, ki mu je pa večinoma že znan!

Ljubljanska megla gotovo ni tako gosta, kakor je londonska zato boste lahko pogodili do bližnje trafike, kjer prodajajo srečke loterije »Dij. podp. društva«, ki stanejo samo 10 Din in ki Vam 15. januarja prinese lepe dobitke.

Predbožično razpoloženje po mestu. Nekaj dni sem je kazalo, da bo sneg zgnil vsled južnega vremena. Včerajšnji dan je pa nastopil zopet hujši mrz, ki je pritisnil na večer ob 8. živo srebro na — 10° C. Ivje je pobelilo vse. Drevje, ki se je že zneblilo prvega snega, je bilo kakor po snegu. Sanke veselo cingljajo iz vseh strani z dežele. Od iske strani prihajajo toplo zaviti kmetiči s sanmi, visoko naloženimi z božičnimi dreveci — z zelenimi smrekicami. Iz šole idoč otročki vsi veseli in srečni gledajo za tako obloženimi sanmi, ki se pomikajo na Kongresni trg. Že od ponedeljka sem se Kongresni trg pridno polni z zelenimi smrekami raznih velikosti. Danes zgleda Kongresni trg kakor zelen smrekov gaj. Male in velike smreke so okusno postavljene po snegu, ki jim daje oporo, da stoje naravno kakor v gozdu. Malčki in odrasli že pridno odnašajo zelena drevca domov. Tudi trgovci hite okraševati izložbe z okusno obloženi božičnimi dreveci, razsvetljenimi z električnimi lučicami. Otroci, ki se vračajo vsi veseli in razposajeni s tivolskega sankališča ob strani svojih dobrih mamic skozi mesto domov, kar ne puste mamic izpred izložb. V hipu ulihnejo. Vsa lepota in dobrota božičnih praznikov se jim zasveti v njihovih malih, nedolžnih srcih — kakor bethlehemska zvezda. Le strog materin opomin in hud mrz

posveti popolna znanstvena pozornost in od katerih je vsaka zase sposobna, da nas, če jo spoznamo, približa kolikor toliko rešitvi najvažnejšega vprašanja vseh naravoslovnih ved, rešitvi vprašanja o bistvu življenja.

To znanstveno predavanje nam daje povod, da opozorimo širšo javnost še enkrat na društvo za raziskavanje jam, v čegar okviru se je vršilo to predavanje. Društvo za raziskavanje jam se je v pretečenem letu temeljito preuredilo in je pričelo z mladostno vne-mo izvrševati svoj široko začrtani znanstveni program. Preiskalo se je nekaj doslej le površno znanih jam v vrhniškem in škofjeloškem okraju. Pri teh raziskavanjih se je pokazalo, da vodi skupno delovanje geologov, geografov, coologov, hidrogrfov, paleontologov itd. do popolnih uspehov. Društvo za raziskavanje jam vrši desne važno kulturno delo, čegar uspehi so zajamčeni že vsled tega, ker so znanstveniki svetovnega slovesa, kakor sta prof. dr. Hadži in prof. dr. Gročelj naklenila temu delovanju svojo pozornost in se že v mnogih predavanjih bavila z biologičnimi problemi živalstva naših jam. Sledi jima na znanstveni poti uspešno agilni tajnik društva dr. Kenk, ki preparira in konservira in če treba tudi na novo opiše društvene jamske pridobitve.

Društvo za raziskavanje jam je danes kulturna potreba naše države in le obžalovati je, da so se doslej po večini le znanstveniki tujih narodov bavili z raziskavanjem kraških zanimivosti.

Ko ugotavljamo kulturno misijo društva za raziskavanje jam, moramo, žal, tudi ugotoviti, da so redni dohodki društva minimalni in je le zasluga izvršujočih članov, če društvo kaže uspehe.

Naša narodna dolžnost je, da skrbimo za kritje kulturnih potreb. Seveda je v prvi vrsti dolžnost države, da omogoči uspešno delovanje vsem kulturnim društvom. Če pa se da še ne zmore država tem bremen, žrtvujejo naj se zavedni državljani bodisi kot izvršujoči bodisi kot podporni člani: sebi v ponos in državi v korist. Posebno pa naj bi se zavedale naše banke, industrijska velepodjetja in drugi nositelji kapitala socialnih dolžnosti, katere jim nalaga kapital.

Akademski klub za društvo narodov.

Neprestana opasnost novih vojn sili človeka k razmišljanju, k iskanju garancije za svetovni mir. Mnogi skeptično zmajejo z glavami in ne najdejo rešitve za ta problem. Posebno pri nas je zavladal v tem oziru prevladik pesimizem, ki je deloma utemeljen radi naše žalostne dosedanje prakse. Potemtakem naj bi bilo človeštvo zapisano bližnji propasti, kajti grozote bodoče kemične vojne spremene lahko vso Evropo kakor tudi druge kontinente v veliko groblje.

Tak pesimizem je nezdrav, v njem je kal

smrti. In mi, ki smo se komaj pojavili na svetovni pozornici, naj se vdajamo tem bolnim mislim, naj verujemo Spenglerju (Das Untergang des Abendlandes) in gledamo, kako beži življenje mimo nas. Ne tega nočemo, v nas je vera v progres človeštva, mi verujemo v rast in spoznali boste, da je misel pacifizma ukoreninjena slehernemu našemu človeku in da tvori vera v zmago pravice temelj našega življenja.

Liga Narodov je prvi korak k uresničenju vsesplošnega človeškega ideala o večnem miru. Kakor je moderna zakonodaja, ki je produkt evolucije človeštva, odpravila krvava razračunavanja med posamezniki, tako naj bo Društvo Narodov ona avtoriteta, ki naj mirno rešuje mednarodne spore. Jasno je, da dobi Društvo Narodov šele takrat popolno avtoriteto, kadar bo dobila ta velika ideja jasne forme in opore v masi, v širokih plasteh naroda.

Širiti ideje Društva Narodov je poklicana v prvi vrsti naša akademska omadna.

Na ljubljanski univerzi je morda pred letom dni vstal tosmern pokret, čigar rezultat je ustanovitev »Akademskega kluba za Društvo Narodov«. Največ zaslug za to imajo gg.: Schauer Dolfe, abs. iur., Majaron Nande, abs. iur., Grabrijan Miloš, iur. in Zwitter Franc, fil. ki so tvorili nekaj pripravljani odbor. Ta pripravljani odbor je našel pri g. rektorju Leonidu Pitamicu in univ. prof. dr. Djordje Tasliću blagohotno naklonjenost in podporo, za kar smo jima iskreno hvaležni.

Ustanovni občni zbor Akademskih klubov za Društvo Narodov se je vršil 14. t. m. in odbor društva je konstituiran tako-le:

Predsednik: Mencinger Stanko, iur.; podpredsednik: Zwitter Franc, fil.; tajnik: Vajda Branko, tehn.; blagajnik: Grossman Vlado, iur.; knjižničar: Zajec Marijan, iur.; gospodar: Kante Danilo, iur.; namestnika: Pfeifer Jan-ko, iur., Senkovič Milan, iur.; revizorja: Schauer Dolfe, abs. iur., Majaron Nande, abs. iur.; društveno razsodišče: Jelenc Gojmir, iur., Berlitz Leon, abs. iur., Kočevar Ciril, fil., Tomšič Ivan, fil., Florjančič Luce, iur.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 16. decembra: DRUGA MLADOST. Red D. Četrtek, 17. decembra: VERONIKA DESENISKA. Red B.

Petek, 18. decembra: Zaprt.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sreda, 16. decembra: Zaprt. (Skušnje za slavnostni koncert.)

Četrtek, 17. decembra: Zaprt. (Skušnje za slavnostni koncert.)

Petek, 18. decembra: V junjski dvorani: KONCERT V PROSLAVO ROJSTNEGA DNE NJ. V. KRALJA ALEKSANDRA. — V. Novak simfonizira pesnitve za soli, zbor in veliki orkester. Izvajajo: gg. Lovšćova, Banovec, Beletto, sto članov zhora Glasbene Matice, operni orkester, pomnožen s člani orkestralnega društva Glasbene Matice, in muzika Pravske divizijske oblasti. Dirigent N. Štritof.

jih spravila pod gorko odejo, kjer sanjajo o veselem Božiču.

Poziv mladeničem, rojenim 1. 1904 in 1905. V svrhu izpopolnitve stalnega volivnega katastra pozivlja ljubljanski mestni magistrat v mestu stanujoče mladeniče, rojene 1. 1904 in 1905, da se pridejo zgledati do 28. decembra ob navadnih urah v Galetovo hišo, Mestni trg 2-I., soba št. 21, kjer jih bodo uradoma vpisali v stalne volivne imenike. S seboj jep rinešiti policijsko zglednico. Istotam se vpisujejo tudi vojaki, ki so letos odslužili svoj rok.

Agrarni interesenti na ljubljanskem Barju se opozarjajo da je v mesnem gospodarskem uradu javno razporejen izkaz prosilcev za drva ter stavbni les in sicer do 23. decembra 1925 med običajnimi uradnimi urami. Vsak agrarni interesent ima v tem času pravico napravljeni izkaz pregledati in vložiti eventualne pritožbe.

Pogrebno društvo Marijine bratovščine v Ljubljani nujno opozarja vse svoje člane, da morajo, kakor je sklenil občni zbor in je določila odborova seja, biti vsi še nepopravni letni prispevki za leto 1925 popolnoma vplačani najpozneje do 31. decembra 1925. Denar sme sprejemati tudi naša napovedovalka, ki je v to pooblaščenca. Kdor bi jih do tega dne ne poravnal, bo iz seznama družnikov črtan. Novi člani se sprejemajo vsako prvo nedeljo v mesecu od 2 do pol 4 popoldne v društveni pisarni, Hrenova ulica št. 6, kjer se dajejo tudi vsa pojasnila. — Odbor.

Epilog.

Maribor, 13. decembra 1925.

Politična avijatika se torej nadaljuje, eksperimentira se dalje. Maribor nadaljuje vlogo, kakor so si jo zamislili njegovi stanovanjci ob stvaritvi Jugoslavije in menda res ima politično torišče v njem prebivalstvo polje: na novo priseljeno in naseljeno uradništvo. In baš pri nas se je pokazal v teh dneh njegov prekarističen značaj: Bodi vedno z vlado! Mi zastopamo teorijo, da se vlada lahko istoveti z državo, mi ne znamo zdržati opozicije! Zato: pozdravljen, kdor prihajaš v imenu vlade v kateremkoli letnem času in kateremkoli socialnem položaju uradništva!

Radikali in radičevci so se istočasno vrgli na naše mesto. Vztrajnost jim ni odrekati. Stojadnovi sicer ne more se pozabiti svojega volivnega fiaska in so oficijelni radikali napram štajerskim skrajno nezaupljivi, ali dr. Ravnik ne odneha, menda že pozna naše mesto. In Radiču se je tudi zahotelo po našem Meranu, da dá poguma eno omizje broječemu članstvu človečanske seljaške demokracije, da gospod novi predsednik dr. Faninger začne lahka pota vladne politike: Le vkup, le vkup...

In tako je bilo naše mesto v teh dneh torišče dvojnega R.-R. V soboto zvečer so zborovali pri Puntigamu gospodje radikali in je bilo zbrano številno uradništvo in so govorili gg. dr. Ravnik, dr. Grasselli, dr. Pfeifer in drugi in še odposlanec iz juga, ki je podal laskavo izjavo, da na svojem agitacijskem potovanju po Sloveniji še ni videl toliko zbranih dragih kot pri nas v Mariboru. — Ves šoh kakor topel opomin: Jutri pride Stipica, a radikali v Belgradu so močnejši...

V nedeljo smo poslušali Stipico, uradništvo ga je poslušalo in ga spremilo na kolo-dvor, ga še v salonskem vozu sedečega v komodni toaleti iz perona opazovalo... da se ni zamerilo nobenemu R. R.

Bližnji prihodnji dnevi so nam prihranjeni, da čakamo sprememb »vodilnih« mož državne uprave. S tolikim hrupom se snujoci napredni blok vseh proti demokratom in »klerikalcem« torej ni prišel niti do rojstva, bratska ljubosumnost kaže rožičke, po mestu se

šuje glasovi o lastni hvali, kdo da ima večjo moč, da odstrani dr. Pirkmajerja...

Bolezen slovenske inteligence je odprla stare rane: Posluš — in mirno čakaj novih vlad! Vzglej, da naše ljudstvo vzdržuje dolgotrajne boje za svobodo in človeško dostojanstvo naj je ne mika!

Samostojna demokratska stranka je brez shodov. Morebiti pa je to le nekaj znak nadaljnjega razvoja in razčiščenja, da ta petrefakt slovenskega političnega nasilstva in denuncianstva izgine iz življenja. Pokoj vsakomur, kdor si ga je zaslužil! Slovensko ljudstvo, organizirano v Slovenski ljudski stranki, pa gre mimo teh eksperimentov mirno na dnevni red: 1500 let si krvavelo, a izkrevavelo — nisi!!

Iz Maribora.

G. nadzorniku za verouk v mariborskem »Jutrovem« ordinariatu si dovoljuje ponižno podpisani »katehet« staviti tale vprašanja: 1. Ali je gosp. razlagavcu katekizma znano 429. vprašanje? Ali mu je znana kulturna naloga, ki jo mora izvršiti gledališče? Naj blagovoli napraviti o tem premišljevanje različnim »grižetam«? Bolj ko se mora boriti gledališče za svoj obstanek, tembolj mora s svojim resnim hrepenenjem po pravi umetnosti, s širjenjem predvsem srčne omike dokazati upravičenost svojega obstoja. 2. Ali so mariborski kateheti krivi, da so grizete na odru tako nerodne in da ne znajo razen svoje zunanje mičnosti pokazati nič drugega, kar bi imelo vsaj videz umetnosti, lepote? Gledavec vendar želi uživati umetniško lepoto. Kako je torej mogoče, da je g. nadzornik pomekal v problem nagote in umetnosti katekizem in mariborske katehete. 3. Ali je znano gosp. nadzorniku »Jutrov« hvalisanje, češ, da je opustilo vse osebne napade, ali se še sponinja, da je on predbacival »Slovenčevemu« pisniku osebno gonjo? Kako pa naj imenujemo »Jutrov« odgovor na »Slovenčev« kritiko »Veselo vdovec«? Ali ni to nečeden osebni napad, ali ni to žalitev katehetov? Komu bo tak način obrambe mariborskega gledališča koristil? Gledališču gotovo najmanj! Mariborskih gg. katehetov ne bomo branili, njihovo delo bodo presodili nadzorniki, ki so zato poklicani, seveda ne od »Jutrovega« ordinariata. Konečno si usoja podpisani »katehet« vladno vprašati svojega g. nadzornika ali je v »Jutrovem« kapitlju ta običaj splošen, da pri pomanjkanju stvarnih razlogov skušajo izpodbiti neljube trditve z osebnimi napadi? Ali je mogoče tako določeno v »Jutrovem« katekizmu? — e. — I.

VII. prosvetni večer priredi Prosvetna zveza prihodnji petek s predavanjem g. prof. Finka o »Slovmški in njegovih delih«. Večer se vrši ob 8 zvečer v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Vabimo občinstvo, da s soudeležbo pokaže, da upošteva trud Slovmške.

Politična šola, Zopet korak naprej, naši možje, zlasti zaupniki, jo številno in kot zavestni strankarji obiskujejo. Vodstvo dobiva od obiskovalcev vedno številnejša priznanja in izraze hvaležnosti, da bodo dobili ravno potem te šole vpogled v splošna državljanska vprašanja in bo izključeno verjeti kakim Puceljevim trditvam, kakor se jih je iznebil na zadnjem shodu, da je edina SKS, sedaj HSS iz »sreca Slovenije« kali pognala in da Slovenci pred Radičevim prihodom v Slovenijo nismo poznali druge politike, kot občinske, ko sta se slučajno dva birta prepirala za županski stolček. Sistematično delo napreduje. Politična šola je in bo še v naslednjih dneh nudila obiskovalcem temeljni vpogled v ustavo, v družbo, v politiko, v razmerje med cerkvijo in državo, v državno gospodarstvo in proračun, v občino in samoupravo, v socializem in krščanstvo ter organizacijo. Naši možje bodo ravno potem te šole

spoznali ustroj drugih naprednih, bogatih, federativnih držav, spoznali izvor in vse strani bizantinizma in ravno iz temeljitega pripravljanja tem silneje delovali kot državljani in volilci za udeležitev političnega programa SLS. Zato je razumljiva kritika našega obiskovalca po nedeljskem sprehođu Hrvatov HSS in njih slovenskih trabantov: Škoda, da nimajo še oni takele šole! — Može — pristaši! Vabimo Vas, da se še številnejše udeležujete te šole ob pondeljskih in četrtkih v društveni sobi na Koroški cesti.

G. prosvetni minister St. Radič pri č. šolskih sestrah v Mariboru. G. prosv. minister St. Radič je obiskal v nedeljo pred shodom zavod šolskih sester. V spremstvu č. matere prednice in sestre ravnateljice Anastazije Kopitar si je ogledal vse prostore zavoda, učne sobe, telovadnico, kabinete z učilni. Bil je ves zadavljen nad vzornim redom in moderno opremo in lepoto vsega zavoda. Gojenke so zapele g. ministru na čast dve pesmi, eno slovensko in eno hrvatsko. G. minister je obljubil zavodu vso podporo z besedami, da dobra stvar zasluži podpore. Izrazil se je, da je to najlepši zavod te vrste v celi Jugoslaviji in da bi bil največji barbarizem tako cvetočo institucijo v razvoju ovirati ali celo uničiti.

Prav po hrvatsko skrbni namreč »Juturni list« za kratkočasno berilo in Mariborčani se sprašujejo, odkod je imel njegov dopisnik tako velike oči. Da je videl kako Radiča nosijo na rokah po mestu, ga viharja, vseobče pozdravljajo... Njegova fantazija je opešala le v eni točki: Čudno je namreč, da ni iz Faningerjeve hčerke napravil trume belo oblečenih deklic, ko je že napravil iz avtomobila, ki je peljal Radiča, napravil množico človeških rok.

Umrl je g. Rop Franc, duhovnik lavant. škofije dne 12. t. m. na vnetju pljuč. Služboval je v raznih krajih, bolehati je začel že 1. 1920. R. d. p.

Nadaljevanje XV. redne občinske seje občinskega sveta Maribor se vrši 15. t. m. ob 17 v prostorih mestne posvetovalnice.

Mariborskim planincem v album. Morebiti ni zlepa kraja, ki bi nudil toliko ugodnosti zimski šport kot je Maribor s svojo okolico. Pri treh ribnikih se vse gnele, v parku je premalo razsvetljeno — ali vobče: vse se je ome, jlo le na drsanje! Kdor pa nima prilike, ali noče plačati 5 dinarske vstopnine (ki se nam vdi previsok!), ali se ne mara mešati med stroke — jo zavije po stari domači navadi v gostilne in nevzdružno zakajene kavarne, da v dimu išče med gnečo prestora. In vendar je ravno Pohorje naravnost klasično za smučarski sport, bodisi od mariborske koče proti Hočam, bodisi od Ruške koče, za daljše smučanje pa od Velike koče — Črni vrh proti Planški s sestopom proti Sv. Lovrencu ali pa na Oklepni vrh. Malo čudno se sliši poročilo, če sta ob nedeljah n. pr. na Oklepem vrhu le 2 sportnika. Sneg je idealen visok do 75 cm, kraji so brez zameleov in drugih ovir. Morda ovira sportno gibanje tudi to dejstvo, da še ni koče v okolici Velike koče, ker se prepirajo še vedno, kje naj bi stala. Pa rešimo tudi ta spor definitivno! Čudimo se tudi, da v tem oziru ni za mladno ničesar preskrbljenega. V nemškem Gor. Štajerskem daje šolska uprava mladini vsa sredstva na razpolago. Pri nas? Zdravje mladine je dragocen zaklad! Upamo, da bo naznanjeni smučarski tečaj na Pohorju dal novega življenja v to zanemarjeno sportno panogo pri nas!

je naša boljša domača informacijska zveza
ima v vseh mestih zaposlene poverljivce
daje informacije o vsem, posebno pa o
novem stanju denarnih zavodov trgov
sko industrijskih podjetij in privatnih oseb
ove informacije so točne, izčrpne in brez
se nalaga v Vojko Karadžića ul. 11, Beograd
ov telefon je 4-25, a brezjavni nast. Argus

Šesti razred gimnazije v Mur-ski Soboti zopet otvoren.

V boju za svojo gimnazijo smo Prekmurci doživeli že nešteto ponižanj; najhujše pa je bilo ono, ki ga nam je zadel g. Vukičević, prejšnji minister za prosveto s tem, da je letos pred Vsemi sveti, ravno ko se je dobro začel pouk, ukinil 6. in 7. razred. Prekmurci so smešili, da še niso dozoreli za tak zavod, dalje se je na merodajnih mestih v Belgradu izjavljalo, da mažarska ekspanzija ob meji ni nevarna, ker je itak ob meji, nevarni pa da so kočevski Nemci, ki so v sredini slovenstva itd. Vse to nas Prekmurci ni oplašilo, kaj šele uklonilo. S se večjo silo smo se vrgli v boj za svoj najvišji kulturni zavod. Prej ne bomo odjenjali, dokler ne bo naša najširnejša želja — popolna gimnazija v Murški Soboti — izpolnjena. Kar je za nas celokupne Slovenice popolno vseučilišče v Ljubljani, to je za nas Prekmurci kot take popolna gimnazija v Murški Soboti.

Prvo veselo poročilo nas je iznenadilo v petek, 11. t. m., ko je prinesel zagrebški »Obzor« iz Belgrada vest, da je g. minister za prosveto izdal odločbo, s katero se ponovno otvorjajo preje ukinjeni razredi na nekih srednjih šolah, med njimi tudi oba ukinjena razreda v Murški Soboti. Neprimerno bolje pa nas je razveselilo poročilo, ki smo ga danes prejeli z gimnazije. Ravnateljstvo namreč obvešča vse nekdanje učence ukinjenega 6. razreda in njihove roditelje, da je minister za prosveto zopet dovolil 6. razred. Starši omejenih učencev morajo najkasneje do 31. decembra t. l. obvezno izjaviti, žele li, da nadaljujejo njihovi sinovi ozir. hčere študije na starem zavodu Redni pouk se bo nato začel v 6. razredu 16. januarja prihodnjega leta.

Protestna akcija je bila torej vsaj deloma uspešna. S svojo vztrajnostjo pa bomo, o tem niti najmanj ne dvomimo, kmalu dosegli še ostalo.

Iz Trbovelj.

Raca. Pred nekaj dnevi v »Jutru« priobčena notica, da je za zidanje malih hišic, event. oddajo cenenih zemljišč delavcem za zidanje v proračunu občine postavljena vsota stotisoč dinarjev, je neosnovana. Za gornji namen ni v proračunu za prihodnje leto niti fika in se tudi ni o tem obravnavalo. Bo pač menda samo volivni manevar za občinske volitve, kar naši delavci dobro vedo.

V Savo skočila. V pondeljek dopoldan je skočila iz mostu pri kolodvoru v Savo še mlada žena Nežika Brinovec. V smrt jo je gnal obup nad neozdravljivo boleznijo, rakom v želodcu, na katerem je več let bolehal. Svojemu možu je zapustila tri nedorasle otroke.

Umrila je v nedeljo popoldan gospa Marija Pehar, soproga lekarnarja Franca Peharca. Bila je jako dobra žena. Naj v miru počiva!

Iz šmarja pri Jelšah.

Okrajni zbor SLS. V nedeljo, dne 13. t. m. se je vršil v tukajšnjem Katoliškem domu okrajni zbor SLS. Poročali so g. dr. Ogrižek, narodna poslanca Zebot in Skoberne ter tajnik Krajinč. Zbor je bil zelo dobro obiskan, referati izčrpni in aktualni. Zborovanje je trajalo nad tri ure in je v poslušalcih pustilo dober utis, posebno še zaupanje v iskrenost dela našega parlamentarnega kluba.

Božičnica. Na božični večer, pred polnočico, priredi tukajšnja orlovka mladina igro, »Božični prazniki sirote«. Vrši se v Katoliškem domu ob pol 22.

Odhod odvetnika dr. Arturja Wurzbacha. Odvetnik dr. Artur Wurzbach, ki je pred tedni otvoril v Šmarju svojo pisarno, nas je zapustil predvsem radi tega, ker ni mogel dobiti primerne stanovanja in ker mu je vedna vožnja s Kranjskega pretežka. Pisarno namerava sedaj otvoriti v Litiji.

Dopisi.

Iz St. Ilje pri Velenju. Vzglej pridnega, delavnega in izobrazbi pristopnega ljudstva je gotovo St. Ilj pri Velenju, ki se posebno v novem času živalno razvija in procvita in to ne le na prosvetnem, ampak tudi na gospodarskem polju. Da je to resnica, se lahko vsakdo prepriča, kogar popelje pot v ta prijazni kraj. Kamorkoli se človek ozre, povsod vidi, da gospoduje red, snaga in vzorno gospodarstvo, ki se dan za dnem izpopolnjuje. Ni še dolgo tega, odkar se je končal državno-gospodarski tečaj, ki je pod vodstvom voditeljice O. Sitihove nad vse zadovoljivo uspel in katerega so se udeležili tudi dekleta iz sosednjih župnij. Da bi se pa tudi pridnim in poštenim fantom nudila primerna strokovna izobrazba, se je pred kratkim otvorila kmetijsko nadaljevalna šola, katero poleg domačih fantov obiskujejo tudi fantje iz sosednje župnije Gornje Ponikve. Vodstvo šole je poverjeno tamkajšnjemu šolskemu upravitelju g. Stanku Gradišniku, ki se je največ prizadeval in trudil, da se je kmet. nadaljevalna šola v St. Ilju in gospodarstvu ondodni g. župnik Fr. Schreiner, ustanovila. Poleg tega pa poučuje v zadrugištvu znani zadrugištrokovnjak in šolski upravitelj iz Gornje Ponikve Ivan Theuerschuh, zato je upati, da bo ta za kmetijske fante nad vse koristna šola vzorno uspevala in ob koncu šolskega leta žela mnogo uspehov. Pohvalno je treba omeniti, da se ondodni krajni šolski svet kakor tudi krajni šolski svet iz Gornje Ponikve močno prizadevata, da čim boljše usrečata potrebam novo ustanovljene šole. Omenjena občina nam je vzglej vztrajnega in vzajemnega delovanja, zato vlada med občani zadovoljstvo in vzorno procvita gospodarstvo. Po pravici torej lahko rečemo: v skupnosti in vzajemnosti je moč in spas našega naroda!

Sobota, 19. decembra: ORFEJ V PODZEMLJU. Red A.

Gostovanje v naši operi. Opozarjamo na gostovanje gospe Olge Olgine, ki bo danes, v torek, v ljubljanski operi. Gospa pevka, ki je dosegla pri svojem prvem gostovanju pretečeno soboto kot Gilda v Rigolettu pri publiku in kritiki popoln uspeh, poje danes v operi Manon naslovno vlogo. Predstava je za red E.

Premijera v ljubljanski drami bo v sredo 16. t. m. Vpizori se prvokrat na slovenskem odru češkega dramskega pisca in redaktorja praških »Narodnih listov« K. Scheinpluga veseloigra v treh dejanjih »Druga mladost« Sodelujejo gg. Medvedova, Nablocka, Juvanova, Rogozova, Vida, Ješkova Rogoz, Peček, Kralj, Danilo, Gregorin, Osipović itd. Dejanje obravnava na zabaven in šegav način umetno pomlajevanje ljudi. Režira g. Rogoz. Predstava se igra za red D.

Narodno gledališče v Mariboru.

Sreda, 17. decembra ob 20. uri: Slavnostna predstava GORENJSKI SLAVCEK. (Gostovanje ge. Lovčeve.) Kuponi.

Četrtek, 17. decembra ob 20. uri: SUMLJIVA OSEBA. Ab. C.

Petek, 18. decembra: Zaprt.

Sobota, 19. decembra ob 20. uri: ZAKLETI GRAD. Ab. D.

Gostovanje gospe Lovčeve v mariborskem gledališču. V sredo dne 16. dec gostuje znana, prva ljubljanska operna sopranistka v eni svojih najspelejših partij, v vlogi Minke v »Gorenjskem slavceku«. Ker vlada veliko zanimanje za ta prvostni gledališki dogodek, se priporoča nakup vstopnic v predprodaji.

Prosvetne prireditve.

Iz Kamnika. Dramatični odsek društva »Kamnik« vpizori v nedeljo dne 20. t. m. ob pol 4, uri popoldne v Kamniškem domu Zvonimir Kosmovo »Morje«, dramo v štirih dejanjih z deloma novo, deloma obnovljeno scenarijo. Naj ne bo nikogar med Kamničani in okoličani, ki bi zamudili ogledati si to lepo dramo. — Odbor.

Ljudski oder v Radovljici je v nedeljo priredil igro »Gostilničarka«, ki se je prvič igrala na slovenskem odru in je imela popoln uspeh. Ljudje so se duhovitosim v igri od srca nasmajali, ki pa najmanj ne žalijo še tako rahločutnega ušesa. Igra se bo ponovila v nedeljo, dne 20. dec. ob pol 4, uri popoldne. Za okoličane je zveza z vlaki kar najbolj ugodna.

Medlika. Nedelja 13. decembra nas je prav iznenadila s svojo lepo uspešno prireditvijo, kateri bi vsaj deloma lahko imenovali »Proslavo 125 letnice Prešernovega rojstva«. Prireditve je imela dva dela. Pred okusno okrašenno sliko Prešerna, katerega je bil prvi del namenjen, nam je slikal njegovo življenje in delovanje, njegov veliki pomen za naš slovenski jezik, njegovo veličino kot pesnika, naš gospod kaplan Anton Vovk s svojo prirojeno živahnostjo in šegavostjo, ki je sam iz Prešernovega rodu. Slišali smo mnogo zanimivosti in novosti iz rodnine slavnega pesnika prvaka, od njegovega pranečnika Živa slika, ki je bila po prizadevanju marljive gđ. Korenova tako okusno prirejena, nam je pokazala Prešerna med Srebo in Poezijo po Stritarjevi: Sreča, Poezija in Prešeren. Prav očarala nas je. — V drugem delu prireditve pa so nam naši igralci, fantje in dekleta, predstavili lepo sliko iz življenja, trodejanke »Carovnice«: »Dobro se jo izpeljali; dobro so se odrezali; nismo pričakovali tega, take in podobne vzlike smo slišali od mnogoštevilnega in hvaležnega občinstva, ki je bilo v pretežni večini iz mesta samega, le malo iz okolice in se je prišlo poklonit in počastiti soomin velikani Prešerna.

Glaska.

Danes zvečer ob osmih se vrši v dvorani Filharmonične družbe komorni koncert bratov Zilka in konservatorijskega profesorja Janka Ravnika. Za koncert trojice odličnih umetnikov vada v našem mestu veliko zanimanje in pričakovati je, da bo popolnoma razprodano. Zato prosimo vse prijatelje komorne glasbe, te najidealnejše umetnosti, da si omisli sedeže in stojalca v predprodaji Koncert v Filharmonični dvorani.

Slavnostni koncert v proslavo rojstnega dne Njega Velikanstva kralja Aleksandra I. se vrši v petek ob 20 v veliki dvorani hotela Union. Pot taktirko dirigenta Nikota Stritofa izvajali bodo operni solisti in operni orkester s sodelovanjem pevskega zbora Glasbene Matice, orkestralnega društva Glasbene Matice in članov vojne muzike znamenito Vitezslav Novakovo delo »Bouffé-Vihar«. Skladatelj sam zahteva posebno v orkestru največji orkestralni aparat modernega orkestra. Delo je pripravljeno z vso vestnostjo ter bode njega izvajanje brez dvoma pomenilo v letošnji koncertni sezoni dogodek prvega reda. Prepodaja vstopnic v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Občinstvo prosimo, da si kupi vstopnice že v predprodaji, obenem pa tudi opozarjamo, da se mesta nikomur ne rezervirajo. V jutrišnji številki priobčimo kratek glasbeni uvod radi lažjega umevanja dela.

Knjige in revije.

A. M. Dostojevskij: Zapiski iz mrtvega doma, roman v dveh delih, prev. Vlad. Levstik. V Ljubljani 1925. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. Splošna knjižnica zvezek 59—60. I del 260 strani, broš 36 Din. vez. 46 Din. II. del 212 strani, broš 30 Din. vez. 40 Din.

Katoliški vestnik.

ZBOROVANJE ZA CERKVENO ZEDINJENJE V LÜTTICHU.

Vršlo se je od 16.—18. novembra t. l. z izrednim uspehom. Predsedoval je Msgr. Desseille, generalni vikar lütiškega škofa.

Prvi dan: Asumpejonist o. Fullier Cayré je podal nekoliko splošnega pregleda. Benediktinec o. Beauduin je razložil stališče katoliške Cerkve z ozirom na cerkveno zedinjenje. Zvečer je govoril še g. Paris o bizantinski cerkvi in njenem kultu. Drugi dan: Kot uvod v veliki dan se je vršila slavnostna grška liturgija. O. Peeters je nato govoril o naravi in pomenu kanonizacije svetnikov v pravoslavni Cerkvi. Redemptorist o. Van de Gehuchte je znanstveno in praktično podajal način, kako treba govoriti ločenim bratom o združitvi. Popoldne je govoril kanonik Simeon o florentinskem koncilu in cerkv. zedinjenju. O. Liev Gillet pa o raznih smereh ruskega verskega mišljenja. Tretji dan: Msgr. Szeptycky je imel zjutraj slovesno daritev po bizantinskem obredu. G. Delporte je nato našel primerjalno bogoslovje o pravoslavnem in katoliškem nauku. Posebno zanimivo pa je bilo predavanje učenega Msgr. Batiffol: Konverzacija v Mechelnu — vabila za združitve z anglo-saksonskim episkopatom in orijentalnim pravoslavjem.

Učenjak je v svojem predavanju omenjal tozadevna prizadevanja papeža Leona XIII. in vseh njegovih naslednikov; 16. maja 1919 je privedel Msgr. Ceretti k papežu Benediktu XV. škofa Andersona, člana episkopalne cerkve v Ameriki; malo pozneje so ustanovili orijentalni institut; 1. 1920. je izdalo 252 prelatov angleške cerkve proglas za zedinjenje vsega krščanstva. L. 1921. je interveniral lord Halifax pri kardinalu Mercierju. Dva meseca pozneje, 6., 7., 8. decembra 1921 je bil prvi mešan shod v Mechelnu, kjer so zborovalci govorili o papeževem primatu. Marca 1. 1923. so pri ponovni konverzaciji govorili o administrativnih problemih. Novembra 1. 1923. so uredili spomenice, razpravljajoče o velikih znanstvenih in zgodovinskih problemih obeh Cerkva. In končno zadnje, kar nam je še vsem v spominu. Msgr. Batiffol je navel besede dr. Robinsona: »Govorili smo dva dni o papežstvu, in sicer objektivno, s spoštovanjem in simpatijo; a štiri stoletja nazaj ni bilo tako; da moremo bolje umevati veliki tozadevni preokret, naj omenim samo, da so l. 1625. smatrali kot veliko pohujšanje, ker je neki kandidat angleškega episkopata zanikal, da bi bil papež Antikrist! Duhovi so se torej od tedaj zelo zblížili!«

K temu zblízanju so gotovo mnogo pripomogli ti lütiški dnevi, katere je zaključilo sijajno večerno zborovanje, kjer je govorilo mnogo odličnih strokovnjakov. Podobna zborovanja so znak našega časa!

SVETOLETNO ROMANJE ITALIJANSKIH VOJNIH SIROT.

Po vsej Italiji je mnogo otrok, katerih oče je dal v svetovni vojni življenje za domovino. Plemeniti Rimljani so hoteli tem revežem omogočiti romanje v Rim. Res se jim je posrečilo izvesti plemeniti načrt. Sirote iz vseh krajev Italije, ki žive po raznih sirotišnicah, so se zbrale, da poromajo v Rim, pod vodstvom sester vzgojiteljic.

V nedeljo, 6. decembra so prisostvovali papeževi sv. maši in prejeli od njega blagoslov. V sprevedu, v katerem je bilo 350 revnih dečkov in deklic, so odšli v cerkev sv. Petra s skupni pobožnosti. Opoldne so bili na prisrčen način pogosteni v sijajnih dvorinah mestnega magistrata. Tu je bil navzoč Mussolini in drugi visoki državni funkcionarji. Neka deklica je poklonila Mussoliniju šopek cvetlic in se mu prisrčno zahvalila.

Popoldne so se podali k Mariji Snežni in odtod k sv. Janezu v Lateran, da tudi tam opravijo kratko pobožnost. Na večer so šli še v Kolosej. Bil je ginljiv prizor, ko se je dolg sprevod nedolžnih otročičev, ki so imeli goreče sveče v rokah in prepevali pobožne pesmi, ustavil sredi ogromnih razvalin. Tu so poslušali pridigo, spominjajoč se trpljenja mučencev, ki so bili na tem mestu dali svoje življenje za Krista. Nazadnje so vsi glasno obudili vero.

Zadnji dan romanja so se podali v cerkev sv. Domitile, kjer so skupno prejeli sv. obhajilo in nato v baziliko sv. Pavla in potem odpoštovali domov. Ohranili bodo pač v nedolžnih srcih neizbrisni spomin na lepe dneve romanja.

To in ono.

Nedolžna uporaba rastlin. Fino dišeče rastline, ki jih drugod uporabljajo za parfume, imajo Španci za kurjavo. V Novi Kastiliji kurijo z lavendelom, v Valenciji z rožmarinom, ki je v slovenskih krajih poleg nagelja najbolj čaščen. V južni Španiji služi za kurjavo trava esparto, ki se sicer uporablja za preproge, a to slamo nahaajamo tudi v naših viržinkah. Še bolj bi se pa čudila nevesta s skrajnega severa, ki se pri poroki ponaša z mirtinom venčkom, ko bi vedela, kako v Sevilji kurijo z mirto in pistacijo, da si na tej kerjavici spočije nekoliko kostanja. Na Antilih se vrši še večje »barbarstvo«, tam sekajo celo oranže in sladkorni trs, da imajo kaj za kurjavo. V Chile pa uporabljajo v enake svrhe lavorike, s katerimi so venčali že stari

Grki svoje olimpijske zmagovalce. Na Grškem rastejo po travnikih prekrasne hijacinte, ki zaljšajo naša okna in balkone, a tam jih enostavno pojedjo krave. V podnožju himalajskega pogorja rastejo vabljivo duhteče oranže, katerih pa tamošnji prebivalci večinoma niso deležni, ker jih že prej vse požro svinje, ki se ta mpasejo na prostem.

Kupi srečko v korist naših študentov!

Poziv davkoplačevalcem!

Pritožbe, da je sedanji takсни zakon našim razmeram neprikladen, ker osobito nekatere pristojbine ovirajo ves zemljiški promet in hipotekarni kredit, in jih posebno težko čutijo tudi hišni in zemljiški posestniki, dajejo podpisanim organizacijam povod, da prirede

v nedeljo, dne 20. decembra t. l.

ob 11 dop. v veliki dverani Narodnega doma javno zborovanje.

Na tem zborovanju naj se razpravljajo poglavito one točke taksnega zakona, ki najbolj segaajo v naš promet, in so osobito nam Slovincem v veliko škodo.

Pripominjamo, da so govorniki za posamezne predmete že določeni.

Ljubljana, 11. decembra 1925.
Notarska zbornica v Ljubljani. — Odvetniška zbornica v Ljubljani. — Zveza trgovskih gremijev v Ljubljani. — Kmetijska družba v Ljubljani. — Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov v Ljubljani. — Zveza obrtnih združenj v Ljubljani. — Jugoslovanska obrtna zveza v Ljubljani. — Gremij trgovcev v Ljubljani.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Železnica št. Janž—Sevnica.

Iz referata inž. Fran Zupančiča na zboru v Boštanju 13. dec. 1925.

Kulturno gospodarski odbor za Mirnsko dolino in Posavje v Mokrionu je naslovil leta 1919. potem takratne pokrajinske vlade v Ljubljani obširno spomenico opremljeno z generalnim projektom železnice Sevnica—Št. Janž na ministrstvo prometov v Belgradu. Ta spomenica je imela pri centralni vladi po zastugi izdatnih intervencij dober uspeh in je že avgusta istega leta ministrski svet principijelno priznal z vidika splošnih državnih interesov to prego kot nujno potrebno, ozirajoč se na izčrpana poročila ravnanstva državnih železnic in rudarskega glavarstva v Ljubljani, od katerih je bila utemeljena nujna potreba železnice iz prometnih in rudarskih interesov. Januarja meseca 1920 je dobil ministrski odbor za promet in finance prvi kredit za trasiranje te železnice in je o enem dal nalog ravnanstvu državnih železnic v Zagrebu, da izvede trasiranje v svojem delokrugu in s svojim lastnim tehničnim personalom. Meseca avgusta 1920 je prišel nalašč v to svrhu ustanovljeni trasirni oddelček s terenskimi deli in je bilo trasiranje končano že koncem istega leta. Tako je bila faktilno ta železnica kot prva sprejeta v program nujnih železniških zvez in se je tudi kot prva v Sloveniji trasirala na državne stroške. Leta 1922 pa je bila železnica definitivno uzakonjena z zakonom o Blatnem posojilu. S tem je bila vestransko priznana nujna potreba te proge. Ob t-j priklki je bila železnica Sevnica—Št. Janž spoznana tudi kot neobhodno potrebna za zvezo Slovenije z morjem. Zadeva je dozorela torej že tako daleč, da bi bilo v resnici z narodnogospodarskega stališča nedopustno zanemariti to delo, za katero je že sedaj žrtvovanega mnogo truda in tudi precej denarja. Nujna potreba je, da ravnanstvo za zgradbo novih železnic v Belgradu detajlni projekt, ki se nahaja pri njej, kar najhitreje dovrši, da se zamore izvršiti čimprej politični obhod proge. Brzotega na pa se more vzeti ta proga v državni redni proračun in naj se v to svrhu vrtira gradbeni kredit za izvršitev te železnice v znesku 55 milijonov dinarjev.

Razum za zvezo Slovenije z morjem je ta železnica nujno potrebna tudi za zvezo k gospodarskim centrom Zagrebu in Belgradu. Ta zveza bi lahko silno povzročila razvoj obrti in kmetijske industrije v najmanj 40 občinah, ki so svojočasno podprle spomenico s sklepi svojih občinskih odborov. Povzdigla bi pa tudi produktivno Sentenškega premogokopa, ki je v domačih rokah. Teh 45 milijonov dinarjev res ni veliko ali popolnoma zadostuje za solidno dograditev železnice. Ako vzamemo v črj velikanske davke, katere plačuje Slovenija državi že esmo leto, je to naravnost mlačna vsota, ki nam po vsej pravici gre, če se vzame v ožid a plačuje Slovenija na oseh šestkrat toliko davka kakor Srbija. Še bolj pa nam pripada ta železnica brezpogojno takoj, ako si ogledamo stanje dosežanj gradb novih železnic in njenih študij v celokupni državi od njenega postanka to je od leta 1918. naprej:

Dograjena proga.

1. Niš—Kufarevac — 60 km, normalnotirna.
2. Topčider—Mala Krna — 65 km, normalnotirna.
3. Paračin—Krlač — 25 km, ozkotirna.
4. Užice—Vardito — 50 km, ozkotirna, po avstrijskem projektu dograjena v celoti po vojni.
5. Titel—Orlovci — 25 km, normalnotirna. Manjka samo še most čez Tiso, drugače je popolnoma dograjena.
6. Veles—Štip — 30 km, normalno tirna.
7. Niš—Prokuplje — ca. 22 km, normalnotir.
8. Plarja—Srbska Crnja — 11 km, ozkotirna.
9. Gospič—Gračac—Knin — 120 km, normalnotirna.
10. Pregradba Bosanske železnice čez Ivan Planino. Izmenjava zobčaste železnice z zobčastjako s pomočjo predora.

Slovenija: Ormož—Murska Sobota.

1. Gradbi se nahajajoče proge:
 1. Štip—Kočano — 50 km, normalnotirna.
 2. Beograd—Obrenovac — 30 km, ozkotirna.
 3. Slavenska Rača—Sava
- Slovenija: nobena.
Trasiranje definitivnih prog:
1. Kragujevac—Kraljevo—Raška — 120 km, normalnotirna, trasirajo 2 sekcije.
2. Trebinje—Nikiš — 110 km, ozkotirna, trasira 1 sekcija.

3. Belgrad—Pančevo z ameriškansko projektiranim mostom v dveh etažah za železnico in cesto čez Donavo. Izdelan je že popoln in natančen načrt. Stroški bodo znašali 500 milijonov Din.
4. Raška—Mitrovica — ca. 60 km, normalnotirna, trasira 1 sekcija.
5. Uvac—Sjenica—Raška — ca. 170 km, ozkotirna.
6. Kruševac—Kočane — 75 km, normalnotir.
7. Tulazi—Mrdare — 40 km, normalnotirna.
8. Bakar postaja—pristanišče Bakar — 14 km, normalnotirna, sprejetih je v budžet 72 milijonov Din za zgradbo.
9. Rogatec—Krapina—Golubovac, trasirano od bivše deželne meje.

Slovenija: nobena.

Študije novih prog:

1. Jadranska železnica: Belgrad—Sabac—Višegrad—Foča—Mikiš—Kotor — ca. 500 km.
2. Belgrad—Lajkovac—Valjevo—Užice—Uvac—Pripolje—Nikiš—Kotor — ca. 450 km.
3. Sarajevo—Split.
4. Uvac—Gorazda—Bileće—Nikiš—Podgorica.
5. Počarevac—Prahovo — 130 km.
6. Mrdare—Priština — 40 km.
7. Varaždin—Koprivnica — 50 km, normalnotirna.
8. Bihač—Zrmanja — 85 km.

Slovenija:
1. Sevnica—Št. Janž — 13 km.
2. Kočevje in Črnomelj—Lukov dol—Vibovsko — 74 km.

Pripominjam da so ti podatki le, v kolikor se nanašajo na Slovenijo, popolni. Glede ostalih krajev v državi pa sem navedel le to, kolikor sem zahteval ugotoviti. V resnici na se je izvršilo še več kakor sem navedel. Po večini so se torej gradile, se gradijo in študirajo železnice v Srbiji. Najmanj pa se upošteva Slovenija, četudi je nepobitno dejstvo, da plačuje največ davca Upoševajoč vse do sedaj navedene tehne razloge, predlagam, da se brzojavi g. ministru za promet sledeče:

Zbor zastopnikov interesiranih občin in drugih javnih gospodarskih korporacij, zbranih na zborovanju 13. decembra v Boštanju ob Savi, prosimo g. ministra za bagohotno naklonenost v zadevi železnice Sevnica—Št. Janž, ki je bila že leta 1919. kot prva v Sloveniji sprjeta v investicijski program nujnih železniških zvez in se je določil tudi državni kredit za trasiranje te proge. Železnici je bila priznana nujna potreba tudi s tem, da je železnica zveza Slovenije z morjem določena v zakonu. Železnica Sevnica—Št. Janž je nesporno v vsakem slučaju potrebna za zvezo Slovenije z morjem. Zato si dovoljujem zaprositi g. ministra:

1. Nemudoma naj se odredi dovršitev detajlnega projekta po ravnanstvu za gradnjo novih železnic v Belgradu, kjer se nahaja ves tozadevni elaborat. V slučaju, da bi bilo temu ravnanstvu nemogoče takoj dovršiti detajlni projekt, naj se to delo poveri v izvršitev ravnanstvu državnih železnic v Ljubljani.
2. Železnica Sevnica—Št. Janž naj se brezpogojno vzame v državni redni budžet in naj se vrtira v to svrhu potrebni gradbeni kredit za izvršitev železnice v znesku 55 milijonov Din.

Kulturnogospodarski odbor za mirnsko dolino in Posavje v Mokrionu.

Slede podpisi 36 občin in drugih korporacij.

Prepis te spomenice naj se odpošlje na vse parlamentarne klube in sicer na Narodnoradikalni klub, Hrvatski seljaški klub, Jugoslovanski klub in Samostojnodemokratski klub s posebnim poudarkom, da tvori naša železnica zveza integralni del zveze Slovenije z morjem s pripombo, da je to tudi najkrajša zveza Maribora z morjem, kar je za transiti promet največjega pomena. Izredni pomen pa pripada tej železni z strateškega vidika, kar je generalni štab tudi že sam potrdil.

Primerna darila za Božič!

Krasne kavne garniture. — Praktične namizne garniture. — Velika izbira žepnih rut. — Tople damske hlače, combinaže. — Volnene in svilene negavice. — Šifon v vseh cenah. — Perilo za dame in gospode, nudi po ugod. cenah trgov. perila

Med. šare

LJUBLJANA — Selenburgova ulica št. 5.

Turistika in sport.

Kranjska gora, Vremensko poročilo 15. dec. ob 7. Barometer se dviga. —15° C. brezoblačno. Sneg 35 cm visok, nekompakten — za smuko ugoden. Sanince zelo dober.

Bohinjska Bistrica, Vremensko poročilo od 15. dec. ob 7. Barometer se dviga. —7° C. Sneg 16 cm visok. Sanince ugoden.

Smuka na Kravaru je skrajno neugodna. Sneg je režast in se vedno udira. Teren za smuko nemožen, ker je vihar visoko zametel za smuko pripraven teren. Vreme je jasno.

Poročila z Velike planine so redka in površna. Vsekakor je smuka radi manjše eksponiranosti terena prohi burji na Veliki planini veliko ugodnejša kakor pa na Kravaru. Sneg je režast. Smuka srednja. Vreme lepo.

NAJZNAMENITEJŠE ŠESTDNEVNO DIRKANJE.

V »Sportnem tedne« smo rekli, da bomo o tem dirkanju med tednom posebej poročali. Prvič so dirkali leta 1891., nato 1892. in 1893. Dirkali pa niso v parih, temveč je posamezniki, vsak sam zape. Leta 1894 ni bilo dirkanja; prihodnje leto so ga priurili danam, seveda velikanskega poloma. Zato so prišli l. 1896 spet možiki do besed, oziroma do kolosa. L. 1897 je zmagal Miller, ki ga imenujejo »čudo zmaga« razdalje; sani je prevozil 3360 kilometrov, 560 km na dan, razdaljo, ki jo danes komaj pari dosežejo. Miller je zmagal tudi l. 1893. Prihodnje leto pa policija ni dala dovoljenja, ker dirkanje posameznikov ni nudilo ravno najlepših prizorov in je bilo nekatereim kolešarjem večst resno v kvar. Organizatorji so si izmislili tedaj dirkanje po parih, in sicer tako, da sta se kolešarja menjavala, kakor sta hotela. Prvič sta zmagala Miller in Walter, prav lahko. Od zmagovalcev naslednjih let sta najbolj znana Wallhour in Rott, pozneje pa veliki Rütt. Leta 1913 so padli vsi dotodnji rekordi s krasnim uspehom 4427 kilometrov, 738 kilometrov na dan; zmagal sta Gouillet

in Fogler, daleč pred drugimi. Med vojsko so tekmovali samo Američani; po vojski je pa dobilo dirkanje svoj stari svetovni sloves nazaj. Lani sta zmagal Kempen in Mac Namara, letos pa Belgica Debaets—Goossens. Dogodek, ki se zdi po poteku prejšnjih tekem skoraj neverjeten, je bil ta, da sta Italijana Girardengo—Belloni med dirkanjem popravila svoj rezultat za celih devet rund; v zgodovini šestdnevnega dirkanja boš kaj takega zastoj iskal. Seveda sta potem spet odnehala, ker sta porabila Belgija izborna taktiko, da sta vozila takoj za njima. Startalo je 15 parov. Zmagovalca sta prevozila 3654 km (prim. Millerja); 2. par sta bila Mac Namara—Giorgetti; 3. par Wallhour—Spenzer; 4. par Horan—Horder; 5. par Girardengo—Belloni.

MOSKOVSKI ŠAHISTI.

Pravda piše: Ruski igralci so bili skromni in nekoliko neodločni. Inozemcem so pokazali krepko držno igr in nekam surove nenavadne trike. Tuji so se bali presenečenja v borbi z Rusi. Vsi moštri, tako inozemski kakor ruski, vidijo v šahu le postransko delo. Od starega Laskerja dol do 20 letnega Torreja zatrujejo, da jli šah »prav za prave« nič ne zanima. Capablanca pravi, da se med turnirji za šah čisto nič ne briga. »Od teoretične literature o šahu je pri meni doma samo ena knjiga in ta ni razrešena Tartakower je po poklicu jurist, Rči se peče z literaturo, Löwenfisch je inženir, Šamisch knjigovez, Zenevski je delo je propaganda za komunistično stranko. Samo Bogoljubov, Rubinstein in Marshall se priznajo za šahovske profesionalce. Rubinstein trdi: »Šah mi je življenje. Da je Bogoljubov prav tak in da zmeraj igra, o tem smo že pisali.

Sportno leto 1926.

Večina mednarodnih in narodnih sportnih zvez je že določila termine za svoje prireditve v letu 1926. Nekatere bomo tukaj zapisali.

Januar: 11.—17. moštstvo v hockeju na ledu v Davos; 14.—20. petnajsto berlinsko šestdnevno dirkanje; 23.—24. evropsko prvenstvo v hitrostnem drsanju v Chamonix; 30.—31. evropsko prvenstvo v umetelnem drsanju v Davos; 31. jan. do 7. febr. mednarodno dirkanje konj v St. Moric.

Februar: 6. Zborovanje Mednarodne kolesarske zveze v Parizu; 7.—8. svetovno prvenstvo v umetelnem drsanju za dame v Stockholm; 7.—8. zborovanje Mednarodne smučarske zveze v Helsingforsu; 13.—14. svetovno prvenstvo v umetelnem drsanju za gospode in za pare v Berlinu; 20.—21. svetovno moštstvo v hitrostnem drsanju v Trendhjemu; 24.—28. holmenkollensko smučko dirkanje pri Oslo.

Marec: 27. veslaško tekmovalje Oxford—Cambridge; 28. nogometna tekma Švica—Holandska v Amsterdamu; 28. crosscountry petih narodov v Bruslju (Belgija, Francija, Anglija, Škotska, Irsko).

April: 25. nogomet Francija—Švica v Parizu; 25. avtomobilno dirkanje Targa Florio in Coppa Florio na Siciliji.

Majnik: v prvi polovici Olimpijska zborovanja v Lizboni; 2. kongres Mednarodne nogometne zveze v Rimu.

Junij: 20. jun do 18. jul. kolesarska vožnja »po Franciji okoli«.

Julij: 4.—10. Nemške bojne igre v Kölnu; 5. mednarodno prvenstvo Švice v tenisu, Curih; 25. veliko evropsko avtomobilno darilo v San Sebastianu.

Avugst: 13.—22. mednarodni značni meeting v Curihu; 13.—30. mednarodno avtomobilno dirkanje po Alpah (Italija, Švica, Nemčija); 18.—22. evropsko prvenstvo v plavanju v Budimpešti; 22. (morebiti) evropsko prvenstvo v veslanju v Luzernu.

September: 6.—13. mednarodni kongres za avtomobilni cestni promet v Milanu; 10. do 20. mednarodno univerzitetno svetovno tekmovalje v Rimu.

Dijaški vestnik.

Akad. Mar. kongregacija priredi zadnji redni sestanek danes dne 16. t. m. v kapeli frančiškanskega samostana in ne v Akad. domu. Sestanek za širši krog bo šele po praznikih Datum javimo pravočasno. — Tajnik.

Glas slovenskih visokošolcev iz Prage. Dne 4. dec. 1925 se je vršil izredni občni zbor Slovenske dijaške zadrge, nepolitičnega, ekonomskega društva vseh slovenskih visokošolcev v Pragi. Na tem občnem zboru je bil izvoljen sledeči novi odbor: Predsednik Jože Rus, stud. techn., podpredsed. Iskren Pipuš, cand. ing., I. tajnik France Jeglič, stud. comere, II. tajnik Miro Grzinčič, stud. techn., I. blagajnik Lože Debeljak, stud. techn., II. blag. Miha Maleč, stud. art., gospodar Gobjirjeh Pehani, cand. ing. Revizorji: Miro Gabrijeljčič, Albert Primožič in Jože Zigon, vsi cand. ing. Kot vsako leto, se obrača zadruga tudi letos na slovensko javnost ob priliki svoje božične nabiralne akcije s prošnjami za podporo. Upamo, da nikdo ne zavrne naše prošnje, ampak se vsakdo odzove a kakim prispevkom in tako pomore dokončati revnim slovenskim visokošolcem študije v slovenski metropoli, ki nam je rodila že nebroj pravih Jugoslovancev. — Velika hvala vsem dosedanjim darovalcem, enako i onim, ki se nas spominjo v bodoče! Obenem naznanjamo vsemu slovenskemu študentstvu, da dajemo radevolje vse informacije o študiju in življenju v Pragi. Dopisi s 5.— Din za odgovor naj se pošljejo na naslov: Slovenska dijaška zadruga, Praga II, Fügnerova namesti, (Restaurace »Doležale«) — Odbor S. D. Z. v Pragi.

Naznanila.

Križanska Moška Marijina družba ima danes zvečer ob pol osmih redni mesečni sestanek v družbeni dvorani. Prosimo čim številnejše udeležbe. — Pred sestankom kratka odborova seja.

Iz Trilža. Naraščaj Rdečega križa meščanske šole v Trilžu priredi v proslavo 100-letnice kralja Aleksandra I. v četrtek, dne 17. dec. v Kino dvorani pri Bastiji ob 8 zvečer komorni koncert. Spored izvajajo trije priznani umetniki, namreč g. Rihard Ziha, gosli, g. Ladislav Ziha, čelo in g. Janko Ravnik, klavir. Slišali bomo Haydnov Trio za gosli, čelo in klavir v g-duru, Smetanov Trio za gosli, čelo in klavir v g-molu, Suhov Trio, Dvofakov slovenski in Griegov norveški ples. Vse, ki ljubijo glasbene užitke, opozarjamo, da si o pravem času nreskrbe vstopnice.

Pri Haudroy, v bližini belgijske meje, so postavil Francozi spomenik na mestu, kjer sta 7. novembra 1918 Erzberger in general Winterfeld kot mirovna posredovalca prestopila francosko črto in se začela pogajati za premirje.

K vprašanju naših vseučilišč.

Proti nameravani ukinitvi fakultete za poljedelstvo v Belgradu piše »Politika«:

»Že tri leta se pri izdelavi vsakoletnega državnega proračuna razpravlja vprašanje, če ne bi kazalo fakulteto za poljedelstvo premestiti kam drugam ali pa ukiniti. Argumenti? Najbolj se naglašata finančna stiska, češ da drž. proračun ne prenese toliko fakultet, kolikor jih je zrastle po vojni. Ali res nima država onih 200.000 dinarjev za vzdrževanje visoke kmetijske šole? V naši državi je zaposlenih v kmetijski stroki 700 uradnikov, od katerih ima samo 180 poljedelstvo visoko šolo. Med uradniki v ministrstvih, ki pripadajo prvi kategoriji (kjer je predpisana visokošolska izobrazba) jih je samo 22 odst., ki imajo potrebno kvalifikacijo, 55 odst. pa jih je obiskovalo le nižjo šolo. V drugi kategoriji (kjer je predpisana popolna srednja šola) jih je 90 odst. z nižjo izobrazbo. Nov zavod, kakor je ravnateljstvo za kmetijski kredit, se trudi noč in dan, da najde nekaj strokovnjakov, svojega delovanja pa sploh ne more razviti. Ali je v takih razmerah izdelek od 200 tisoč Din opravičen ali ne? ... Pravijo, da je za našo državo dovolj ena fakulteta za poljedelstvo v Zagrebu. Srbski del našega naroda pa se mora v interesu svojega prebivalstva zahtevati, da ta fakulteta ostane v Belgradu. Pri vsem spoštovanju zagrebske fakultete moremo trditi na podlagi izkušenj, da od nje ne bo imela koristi Srbija niti Makedonija. Zagrebska šola ima dovolj svojega posla in mora služiti svojemu ozemlju. Zagrebski dijaki bodo jako radi ostajali v zapadnem delu naše države, Srbija in Makedonija pa bosta ostali brez voditeljev napredka v poljedelstvu.«

Kar velja za Srbijo in Makedonijo, velja v veliko večji meri še za nas Slovence.

ZIČNA ZELEZNICA ČEZ NIAGARO.
Naenkrat lahko prepelje 60 oseb,

Razpis nagrad „Slovenca“.

Nagrade naročnikom.

Počenši z novim letom hoče lastništvo našega lista nagrajevati tudi točno plačujoče naročnike.

V to svrhu bo listova uprava koncem vsakega četrtletja potom žrebanja izplačala četvero nagrad

po en tisoč dinarjev v gotovini.

Pravico do žrebanja ima vsak naročnik, ki ima zadnji dan vsakega četrtletja plačano vso naročnino za dotični kvartal. Prvo žrebanje se vrši v prvi polovici meseca aprila v prisotnosti notarja. Določeni dan aprila oziroma julija, oktobra in januarja dobi vsak naročnik, ki je zadostil zgoraj navedenim pogojem, na ovojni pasici označeno številko, ki bo odločilna zanj pri žrebanju za eno izmed štirih denarnih nagrad. Ljubljanski naročniki, ki se jim list dostavlja po raznašalcih, dobe številke v naznanjenih dneh zgoraj navedenih mesecev v časopisni upravi.

Nagrade nabiralcem.

Agitacija za razširjenje katoliškega tiska zahteva v sedanjih razmerah poleg dobre volje česče tudi mnogo truda in žrtev.

Da uprava lista vsaj nekoliko poplača trud, ki ga imajo mnogobrojni prijatelji našega dnevnika v novoletni dobi, ko nam po svojih najboljših močeh skušajo pridobiti kar največ mogoče novih naročnikov, razpisujemo naslednje nagrade:

A. Denarne nagrade:

1. Glavno nagrado v znesku 2000 Din dobi oni, ki v svoji domači župniji pridobi v času od 15. decembra 1925. do 15. januarja 1926. »Slovenca« največ novih vsakdanjih naročnikov, ki so plačali vsaj trimesečno naročnino.

2. Drugo nagrado v znesku 1500 Din dobi, kdor v tem času pridobi za naš list dnevnik za prvonagrajenim največ novih vsaj tromesečnih naročnikov na vsakdanjo izdajo, in

3. tretjo nagrado v znesku 1000 Din dobi slednjič tisti, ki bo za drugonagrajenim mogel pokazati pod v točki 1. navedenimi pogoji največji uspeh pri agitaciji za dnevnik »Slovenec«.

Vse te nagrade se izplačajo v gotovini. V slučaju, da se oglasi za navedene tri denarne nagrade več enakih tekmecev, se nagrada prisodi onemu, v čegar župniji je bilo doslej procentualno najmanj naročnikov na naš dnevnik.

B. Časopisne in književne nagrade:

Dalje razpisuje podpisana uprava še naslednje nagrade:

I. Časopisne nagrade:

1. Celoten letnik »Ilustriranega Slovenca« 1925. določimo onemu, ki pridobi našemu listu v zgoraj označenem roku v svoji domači župniji enega novega naročnika, ki plača najmanj polletno naročnino na »Slovenca« ali dva taka, ki sta plačala vsaj četrtletno naročnino.

2. Vsem onim somišljenikom, ki nam v svoji domači župniji pridobijo nad deset, vsaj za dva meseca naprej plačanih naročnikov, določimo za nagrado brezplačno pošiljanje našega dnevnika z ilustrirano prilogo vred od 1. januarja do 31. decembra 1926.

3. Slednjič dobe za celo leto 1926. brezplačno nedeljsko izdajo »Slovenca« z ilustrirano prilogo vred kot nagrado vsi oni naši prijatelji, ki bodo v navedenem roku pridobili najmanj deset novih naročnikov na dnevno izdajo »Slovenca«, ki so plačali vsaj enomesečno naročnino.

II. Književne nagrade:

1. Za vse one, ki pridobijo 3 do 5 novih, vsaj četrtletnih naročnikov, je določena književna nagrada v znesku 60 Din.

2. Za pridobljenih 6 do 8 novih, za najmanj eno četrtletje plačanih naročnikov, je določena književna nagrada v znesku 100 Din.

3. Slednjič za one, ki pridobijo 9 do 10 novih, četrtletno naprej plačanih naročnikov, je določena književna nagrada v znesku 150 Din.

Nagrade pod I. in II. odpadejo seveda pri onih, ki bi jim pripadla ena izmed prvih treh denarnih nagrad.

Književno nagrado si vsak nagrajenec lahko sam izbere iz zaznamka knjig, ki ga v to svrhu istodobno priobčuje naša »Jugoslovanska knjigarna«.

Za nove naročnike se smatrajo samo one osebe, v katerih hišah ali družinah doslej niso imeli naročenega dnevnika »Slovenca«. Pač pa se smatra za novo naročilo drugi ali tretji izvod časopisa, ki ga donaroci že doslej na naš list naročena družina, društvo ali korporacija.

Tekmovalci, ki hočejo biti deležni ene izmed zgoraj navedenih nagrad, morajo po dovršenem agitacijskem delu sestaviti natančen zaznamek vseh po njihovem trudu na novo pridobljenih naročnikov na »Slovenca« in ga doposlati najkasneje do 31. januarja 1926. na našo upravo. Ta zaznamek morajo podpisati tudi novi naročniki ali pa mesto njih predsednik župniškega časopisnega odseka v dokaz, da je v zaznamku navedene nove naročnike res pridobil podpisani nabiralec sam. Nabiralci, ki bi tacega zaznamka ne poslali do določenega dne, ne morejo priti v poštev pri razdelitvi nagrad. Na ovitku dotičnega pisma naj poleg naslova na upravo napišejo še razločno: Tekma za nagrado.

V prijetnem pričakovanju, da Vas bodo te lepe nagrade še bolj vnele za vsestransko delo v korist razširjenju našega lista »Slovenca« med našim ljudstvom, kličemo vsem, ki ste dobre volje: Na delo za naš katoliški dnevnik! V boj za razširjenje lista »Slovenca«.

Uprava »Slovenca«.

Zaznamek knjig.

Pesnitve:

Glaser: Slovenska narodna lirika. Zbirka slovenskih narodnih pesmi. Din 16.—

Levstik: Poezije. Trije zvezki. Vezani. Din 30.

Lovrenčič: Gorske pravljice. Pesnitve s slikami. Din 16.—

Boris-Miran: Strunam slovo. Poezije. Vezano. Din 10.—

Silvin Sardenko: Sotor miru. Idila. Din 12.—

Pripovedni spisi:

Alešovec: Petelinov Janez. Povest. Din 20.—

Bežnik: Narod, ki izumira. Življenje Eskimov, prebivalcev skrajnega severa. Din 12.—

Dostojevski: Bele noči. (Roman.) — Mali junak. Din 10.—

Erjavec Franc: Izbrani spisi. Povesti: Na strižčevem domu. — Zamorjeni cvet. — Hudo brezdnost ali gozdarjev rejenec. — Ni vse zlato, kar se sveti. — Huzarji na Polici. Itd. — Trdo vezano. Din 16.—

Jaklič: Vesele povesti: Za možem. — V pustiv je šla. Din 8.—

Josip Jurčiča Spisi. Uredil dr. Iv. Grafenauer:

1. zvezek: Jurij Kozjak. — Domen. — Dva prijatelja. Itd. — Vezano. Din 20.—

2. zvezek: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojine. — Golida. — Vezano. Din 20.—

3. zvezek: Deseti brat. — Nemški valpet. Vezano. Din 20.—

4. zvezek: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba. — Dva brata. — Vezano. Din 20.—

5. zvezek: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma. — Vezano. Din 20.—

6. zvezek: Dr. Zober. — Tugomer. — Vezano. Din 20.—

7. zvezek: Lepa Vida. — Lipe. — Pipa tobaka. — Pravda med bratoma. Itd. Vezano. Din 20.—

8. zvezek: Erazem Tatenbach. — Bojim se te. — Telečja pečenka. — Sest parov klobas. — Po tobaku smrdis. Itd. — Vezano. Din 20.—

9. zvezek: Rokovnjači. — Ponarejeni bankovci. Itd. — Vezano. Din 20.—

10. zvezek: Slovenski svetec in učitelj. — Veronika Deseniška. Vezano. Din 20.—

Jurčič: Sosedov sin. Vezano. Din 12.—

Kellermann-Velikonja: Tunel. Socijalni roman. Vezano. Din 30.—

Meško: Povesti: Štiri smrti. — Pot čez travnik. — Požigalec. Din 8.—

Meško: Slike: Mož z raztrgano dušo. — Drama na morju. — Starca Matije pravica. — Gorje. — Bedak Martin. Itd. Din 20.—

Sarabon dr. Vinko: Zgodovinske anekdote. — Trije zvezki po Din 12.—

Tagore: Povesti: Nekoč je živel kralj. — Vrnitev. — Otroci. — Vid. — Živa ali mrtva? Din 12.—

Književna praktična uporaba:

Kalinašek, S. M. Felicita: Slovenska kuharica. Sedmi natis. Velika izdaja. Okoli 700 strani. Mnogo slik v besedilu in 33 umetniških tabel v naravnih barvah. — Din 150.—

Beg: Naše gobe. Navodila za spoznanje užitnih in strupenih gob. Z 72 umetniškimi slikami v naravnih barvah. — Vezano. — Din 50.—

Dolžan: Knjiga uradnih vlog. Obrazci političnih, vojaških, finančnih in tudi drugih vlog. Din 16.—

Erjavec: Slovarci. Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socijalni pregled. Vezano. Din 40.—

Foerster: Ojačen beton. Učna knjiga za stavbne šole in stavbne obrtnike. — Vezano. — Din 12.—

Humek: Breskev in marelica. Navod kako vzgajamo in oskrbuje, s slikami in 2 umetniškimi tabelama. Din 10.—

Humek: Sadje v gospodinjstvu. Kratek navod o ravnanju s sadjem, o uporabi in o konserviranju sadja in zelenjavi. S slikami in 13 umetniškimi tabelami. Din 24.—

Humek: Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk. 420 strani z 24 barvanimi umetnimi prilagami in 92 slikami v besedilu. Din 80.—

Humek: Sadno vino ali sadjevec. Navod kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. S slikami. Din 10.—

Küntzle: Zdravilna zelišča. Din 8.—

Majlič: Nasveti za hišo in dom. Din 20.—

Novak: Zemljepisni atlas kraljevine S. H. S. — Din 48.— — Obsega 7 natančnih zemljepisov posameznih delov naše kraljevine

Slinnik: Perutničarstvo. Kako vzgajamo, gojimo in nečujmo kokoši in druge domače ptice. S slikami. Din 40.—

Pregelj: Ivan: Srbska začetnica (Cirilica). Din 12.—

Najlepša, praktična uporabna

božična in novoletna darila

priporoča trdka

FABIANI & JURJOVEC

manufakt. trgovina, Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočamo »Ljudske kužničee« v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. 17 predvojnih zvezkov po nizkih cenah ter nova ilustrirana zvezka: 19. zv. Kazan, volčji pes, br. 18 Din, vez. 30 Din
20. zv.: Kralj gorá, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

3000 Din mesečne plače. — Čudno se je zdelo državnemu pravdniku, kje je dobila žena toliko zlatnine, posebno še, ko je obtožence povedala, da ni imela nobene dote. Mož je trdil, da je dobila žena dragocenosti od svoje družine in jih je shranila kot dragocen nedotakljivi spomin. V zagovoru se je tudi ugotovljalo, da je bil mož sicer na dobrem glasu in da ni zapravljaj, poplaval ali celo kvartal. Družba je njegovo zastavo v vrednosti 30.000 Din sprejela in je oškodovana še za ca 22.000 Din, katere je obljubil, da jih bo poplatil, ko dobi službo. Protiniki so glede ponoverbe soglasno zanikali, nakar je bil Veber — oprosten.

Normalna barometerska višina 736 mm.

Čas- opazova- nja	Baro- metri v mm	Termo- metri v C	Psihrom- diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
14./12. 21 h	737.2	- 1.0	0.5	obl —	—
15./12. 7 h	737.3	- 5.1	0.5	megla —	
15./12 14 h	739.0	- 3.5	0.5	megla —	

briljante, bisere,
zlatnino, ure, srebrna namizna in jedilna orodja
Jos. Eberle ^{pri} **Liubljana**
Mesni trg 17